

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MENORCA

5675

Acord de Consell Executiu del Consell Insular de Menorca de data 01.04.2019, relatiu a la incoació de l'expedient de declaració de bé d'interès cultural amb caràcter de lloc d'interès etnològic de la zona de Punta Nati (Ciutadella) (Exp. 2109-2017-000002)

Atès que, en data 6 de febrer de 1995, el Consell Insular de Menorca va assumir, en virtut de la Llei 6/1994, de 13 de desembre, les competències autonòmiques determinades en la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol;

Atès l'establert en el capítol primer del títol I de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, en relació amb els béns d'interès cultural i el procediment a seguir per a la seva declaració;

Atesa la sol·licitud de la Societat Històrico Arqueològica Martí Bella de dia 4.10.2017 (GE/019466/2017) per a la declaració del paratge de Punta Nati com a bé d'interès cultural amb caràcter de lloc d'interès etnològic;

Atès l'informe signat per les tècniques del Servei de Patrimoni Històric del CIM, M. Cristina Rita Larrucea, cap del Servei, i Joana M. Gual Cerdó, TAE, de dia 11 de març de 2019 que diu:

INFORME QUE ELEVEN M. CRISTINA RITA, CAP DEL SERVEI DE PATRIMONI HISTÒRIC DEL CIM, I JOANA GUAL CERDÓ, TAE, EN RELACIÓ AMB LA DECLARACIÓ DEL LLOC D'INTERÈS ETNOLÒGIC DE LA ZONA DE PUNTA NATI (CIUTADELLA)

ANTECEDENTS

1- Sol·licitud de dia 23.09.2013 (RE 17.575) de la Societat Històrico-Arqueològica Martí i Bella amb NIF G07902398, de declaració de bé d'interès cultural amb categoria de Lloc d'interès Etnològic de la zona nord-oest de Menorca coneguda com a Punta Nati de Ciutadella, que comprèn, segons la planimetria que s'adjunta, 11.263.869,19 m2.

2- Informe de dia 25.11.2014 de la TAE del Servei de Patrimoni del CIM en relació a la sol·licitud anterior que, en síntesi, diu: 1 - que és adequada la declaració com a lloc d'interès etnològic; 2 - que per poder formalitzar l'expedient cal realitzar una feina de camp per poder completar el coneixement del bé i concretar el seu entorn de protecció, que donades les dimensions de l'àrea proposada s'ha de preveure de llarga durada: que la declaració de BIC com a monument podria ser adequada per a una selecció de les barraques i ponts de bestiar i altres elements etnològics que es considerin de major rellevància.

3- Escrit de 5.08.2016 (RE 15.963) de la Societat Històrico-Arqueològica Martí i Bella d'al·legació de queixa per manca de resolució expressa en referència a la sol·licitud de 23.09.2013.

4- Acord de la Comissió Tècnica Assessora del Patrimoni Històric de Menorca en sessió de dia 11.10.2016, d'iniciar els estudis tècnics de declaració de bé d'interès cultural amb la classificació de lloc d'interès etnològic de la zona de Punta Nati exterior als límits de la planta fotovoltaica de Son Salamó, per evitar futures ampliacions d'aquest projecte, així com l'eventual implantació de noves instal·lacions en aquesta zona.

5- Nova sol·licitud de 4.10.2017 (GE/019466/2007) de declaració de bé d'interès cultural amb caràcter de lloc d'interès etnològic del paratge de Punta Nati presentada per la Societat Històrico-Arqueològica Martí i Bella. Aquest nou document redueix la delimitació proposada amb data 20.09.2013 i ara comprèn 9.858.929,46 m2. S'acompanya dels informes del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts de la UIB, del Departament de Planificació Territorial del CSIC i del Rectorat de la UAB.

Acompanya la declaració dels següents informes/adhesions:

- Informe geològic dels professors Joan Rosell i Carme Llompart, signat sense data, registrat el 18.10.2017 (GE/020627/2017).
- Adhesió firmada per Michelangelo Dragone de la Societe Pierre Seche, de 3.10.2017
- Adhesió de la Rectora de la UAB Margarita Arboix de dia 27.09.2017
- Adhesió de la Dra. Sabina Asins Velis del Centro de investigaciones sobre desertificación CIDE del CSIC, de dia 2.10.2017
- Adhesió firmada per Sebastià Serra, del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts de la UIB, de dia 26.09.2017

6- Recurs d'Alçada de dia 12.04.2018 (GE/008016/2018) davant el conseller de Cultura i Educació del CIM presentat per la Societat Històrico-Arqueològica Martí i Bella contra la desestimació presumpta per silenci administratiu de la sol·licitud de dia 23.09.2013.

7- Sol·licitud d'execució d'actes firmes de dia 19.09.2018 (GE/0215797/2018) de la Societat Històrico-Arqueològica Martí i Bella en relació al recurs d'alçada de dia 12.04.2018.

FONAMENTS LEGALS

- L'article 5 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, defineix els béns d'interès cultural (BIC) com aquells béns més rellevants de les Illes Balears que pel seu valor singular es declari com a tals de forma individualitzada.

- L'article 6 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears classifica tipològicament aquests béns i en el punt 5 diu que és un lloc d'interès etnològic aquell lloc o paratge natural amb construccions o instal·lacions vinculades a formes de vida, cultura i activitats tradicionals del poble de les illes balears que mereixen ser preservats pel seu valor etnològic.

- L'article 7 de la mateixa llei estableix el procediment de la declaració.

- L'article 7.2 de la mateixa llei que diu que la decisió de no incoació del procediment haurà de ser motivada.

- Article 66 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques sobre l'inici del procediment a sol·licitud de persona interessada.

- Article 80.1 de la mateixa Llei sobre l'emissió d'informes, que diu que els informes seran facultatius i no vinculants.

INFORME

Atesos els antecedents que s'han relacionat a l'inici i els fonaments legals, i una vegada finalitzat el treball de camp necessari, s'elabora el següent informe per a la declaració de bé d'interès etnològic de Punta Nati:

1- S'analitza la sol·licitud de dia 4.10.2017 (GE/019466/2007) de la Societat Històrico-Arqueològica Martí i Bella que, al nostre entendre s'ha de considerar una proposta nova perquè invalida per modificació a l'anterior de dia 23.09.2013 (RE 17.575) presentada per la mateixa entitat.

2- La proposta de 4.10.2017 (GE/019466/2007) afecta 13 finques agrícoles: sa Torre del Ram, sa Torreta Blanca, ses Truqueries, Son Salamó, Torrevella d'en Lozano, Torrenova d'en Lozano, Son Triai, Son Bernadí, So n'Escudero, es Rafal Nou, Son Fe, Son Mascaró i es Rafal des Capità.

3- Vista l'esmentada proposta, s'ha realitzat d'ofici un treball de camp de comprovació i s'han elaborat les fitxes detallades de cada element etnològic que ha donat el següent resultat:

S'han localitzat 603 béns de caràcter etnològic en les 13 finques prospectades objecte de la sol·licitud de bé d'interès cultural:

- Ses Truqueries: 130 béns, 21,34 € del total
- Son Salamó: 88 béns, 14,45 % del total
- Torrevella d'en Lozano: 71 béns, 12,64 € del total
- Torrenova d'en Lozano: 67 béns, 11,00 % del total
- Son Triai: 66 béns, 10,83 € del total
- Sa Torre del Ram: 47 béns, un 7,71 € del total
- Es Rafal Nou: 45 béns, un 7,38 % del total
- Rafal des Capità: 25 béns, un 4,10 % del total
- So n'Escudero: 23 béns, un 3,77 % del total
- Sa Torreta Blanca: 14 béns, un 2,29 % del total
- Son Bernadí: 10 béns, un 1,64 % del total
- Son Mascaró: 10 béns, un 1,64 % del total
- Son Fe: 7 béns, un 1,14 % del total

4 - Es considera:

4.1 - que utilitzar per a declaració la unitat en l'espai que conforma cadascuna de les finques és l'adequada perquè els béns etnològics van ser creats per a donar servei i facilitar una gestió unitària agrícola-ramadera de cadascuna d'elles.

4.2 - que aquelles finques que tenen manco d'un 10 % de béns etnològics no poden tenir la mateixa rellevància per ser declarades béns d'interès cultural, amb la categoria de lloc d'interès etnològic, que aquelles altres que tenen un percentatge major, per la seva incidència en la conformació del lloc/paisatge.

5 - Segons el percentatge més gran de béns sobre el territori, la zona que té prou rellevància per ser declarada BIC és el polígon conformat per les cinc finques que superen cadascuna d'elles el 10 % dels béns de caràcter etnològic, que fan mitgera entre si, i que entre totes contenen 428 béns, és a dir, un 70,27 % del total.

Atès tot l'anterior RECOMANAM:

PRIMER. No incoar l'expedient de declaració de bé d'interès cultural, amb caràcter de lloc d'interès etnològic del paratge de Punta Nati instat per la Societat Històrico Arqueològica Martí Bella de dia 23.09.2013 (RE 17.575), per la raó d'haver estat invalidada aquesta sol·licitud per la seva petició de 4.10.2017 (GE/019466/2007).

SEGÓN. No incoar l'expedient de declaració de bé d'interès cultural, amb caràcter de lloc d'interès etnològic del paratge de Punta Nati instat per la Societat Històrico Arqueològica Martí Bella de dia 4.10.2017 (GE/019466/2007), per la raó de no estar fonamentada per un treball de camp que singularitzi els béns que han de ser objecte de la declaració, segons preveu l'article 5 de la Llei 12/1998, del patrimoni històric de les Illes Balears.

TERCER. Incoar expedient de declaració de bé d'interès cultural amb caràcter de lloc d'interès etnològic de la zona de Punta Nati, d'acord amb la descripció següent.

1. DENOMINACIÓ DEL BÉ

Lloc d'interès etnològic de la zona de Punta Nati (Ciutadella – Menorca)

2. DESCRIPCIÓ

Tipus de Bé

Bé d'interès cultural, amb categoria de lloc d'interès etnològic que és definida per la Llei 12/1998, com a "lloc o paratge natural amb construccions o instal·lacions vinculades a formes de vida, cultura i activitats tradicionals del poble de les Illes Balears que mereixen ser preservats pel seu valor etnològic".

Objecte de la declaració

L'objecte de la present declaració de bé d'interès cultural és el conjunt de béns de caràcter etnològic que es descriuen als annexos més el paisatge que els envolta, configurat a partir d'aquests béns i la seva utilització per a la gestió agrícola-ramadera. Aquests béns es troben situats a les finques agrícoles de ses Truqueries, Son Salamó, Torrenova d'en Lozano, Torrevella d'en Lozano i Son Triai, de la zona de Punta Nati, del terme municipal de Ciutadella la planimetria de les quals també s'adjunta.

Aquesta definició s'ha realitzat en atenció al nombre objectiu de béns que contenen cadascuna d'aquestes finques i als percentatges que s'han pogut determinar sobre el total de béns de caràcter etnològic de la denominada zona de Punta Nati, i que ha donat el resultat següent:

- Ses Truqueries: 130 béns, 21,34 % del total
- Son Salamó: 88 béns, 14,45 % del total
- Torrevella d'en Lozano: 71 béns, 12,64 % del total
- Torrenova d'en Lozano: 67 béns, 11,00 % del total
- Son Triai: 66 béns, 10,83 % del total

Si bé és cert que les construccions etnològiques que configuren el paisatge de la zona de punta Nati són les barraques i els ponts de bestiar, l'objecte de la declaració no només són aquests edificis, que són emblemàtics i en ocasions espectaculars, sinó tots aquells que estan fets a partir de la tècnica de la pedra en sec i tots aquells que podem considerar com a patrimoni etnològic.

Els béns i el paisatge on són inserits són testimoni del passat rural de la zona nord de Ciutadella, de la societat que hi habità i de les feines que s'hi realitzaven. El conjunt està format per elements de caràcter agrícola, ramader, domèstic i de recuperació de recursos hídrics, així com d'aquells que han transformat el paisatge per treure'n profit per a l'activitat humana i el manteniment dels animals en un mitjà amb pocs recursos naturals. Predominen aquells béns construïts en pedra seca.

Pertinences del bé

Els béns els quals estem fent referència són:

Relacionats amb l'explotació agrícola i ramadera:

Barraques de bestiar: construccions de planta circular o en forma de ferradura, d'entre 2 i 8 cossos, cadascun dels quals és més petit a mesura que es puja. Algunes tenen els dos primers cossos per la part davantera qui no tanquen. Porta d'accés a vegades amb corredor, altres no. Llindes d'entrada de marès o pedra calcària. Interior amb tècnica d'aproximació de filada i falsa volta, amb pedra més gran a la circumferència i més petit a mesura que puja. Algunes tenen menjadores a la façana i altres parets en forma d'ala. Emprades especialment pel bestiar oví i, a vegades, pel boví.

Ponts de bestiar: edificis generalment de planta rectangular, tot i que a vegades quadrangular. Coberta amb lloses de pedra a doble vessant, tipus quintos de marès reblertes al damunt de terra i pedreny. Emprades per al bestiar oví.

Barraques de porc: barraques tipus pont de bestiar, però de petites dimensions, amb teulada de lloses de marès a doble vessant.

Boers: edificis destinats a munyir les vaques, de tipologia molt diversa però generalment de planta rectangular, teulada a dues aigües i menjadores i bevedores a l'interior.

Pallisses: edifici generalment rectangular amb teulada a doble vessant i gran arcades que serveix per emmagatzemar la palla.

Estables: construccions de tipologia molt diversa, principalment rectangulars o quadrangulars. Parets de pedra o pedra i morter i teulada a dues aigües. Per estabular animals, principalment bestiar equí.

Menjadors: petits elements normalment inserits a les parets seques, a vegades fetes en marès a terra. Per donar menjar al bestiar.

Bevedores: similars a les menjadores, però per servir aigua.

Passadors de bestiar: forat a la paret seca amb llosa cobertora a fi que els animals puguin passar d'una tanca a una altra.

Corrals d'ullastre, d'alzina, de figuera i d'abelles: parets seques circulars, rectangulars o quadrangulars que serveixen per tancar arbres per protegir-los dels animals.

Eres, erons i casetes d'era: construccions circulars o ovalades, algunes picades a la roca, altres construïdes en marès i rajola. Serveixen per realitzar el procés de batre i realitzar les mesurades. Barraca rectangular o quadrangular de marès i sostre a doble vessant per guardar les eines de batre i seguir-ne el procés.

Relacionats amb la recollida, emmagatzematge i distribució de l'aigua:

Cisternes: sistema de recollida d'aigua des de teulades de diferents edificis. Format per un coll de cisterna, canals i bevedores.

Aljubs: sistema de recollida d'aigua de rossec a partir de roquissars i canalitzacions picades a la roca o a partir d'edificacions construïdes i elevades amb una plataforma de trespol. Aquests dos sistemes porten l'aigua directament a un coll de cisterna. Conjunt de canals i bevedores.

Pous: ubicats a zones on passen venes d'aigua, amb coll de cisterna de planta quadrada i construïts de cantons de marès. Solen tenir bevedores i canals al voltant.

Sínies: sistema de recollida d'aigua que aprofita l'aigua de les capes freàtiques. L'aigua és pujada a partir d'un complex sistema d'engranatges i cordes estirat per una bístia en moviment circular i distribuïda cap a un safareig. Conté un coll de cisterna, canals i bevedores.

Pous de torn: com la sínia, però amb la particularitat que el moviment circular que ha de fer la bístia per treure l'aigua no és continu, fet que provoca que s'hagi de girar la direcció del moviment de l'animal per poder continuar. Això és així a causa del recorregut de les cordes. A diferència de la sínia, la maquinària del pou de torn permet extreure l'aigua de major profunditat. Conté un coll de cisterna, canals i bevedores.

Safareigs: grans tancs d'aigua per al seu emmagatzematge, generalment de planta rectangular. Connectat amb canals i que rep l'aigua de pous, pous de torn, sínies, cisternes o aljubs.

Bevedores: adscrites als sistemes de distribució d'aigua, sempre al costat de cisternes, aljubs, pous, sínies i pous de torn. Poden ser piques de marès o picades a la roca mare.

Canals: conjunt de sistemes de distribució de l'aigua provinents de qualsevol de les construccions que permeten la recaptació, l'emmagatzematge i la distribució de l'aigua.

Passos d'aigua: les trobem a les parets seques i permeten el lliure pas de l'aigua entre tanques a fi de no estancar-la i permetre correctament l'escorrentia de l'aigua per evitar danys als camps.

Síquies: sistemes picats a la roca per permetre l'escorrentia de l'aigua.

Relacionats amb l'explotació de les matèries primeres:

Pedreres de marès: aprofitament de la roca per la construcció de diferents edificis. En trobem de manuals i ja de mecàniques a les dècades més modernes. De grans dimensions i altres de més petites.

Relacionats amb la caça:

Amagatalls de caçador: petites construccions circulars de paret seca. Punts d'observació del caçador.

Relacionats amb el sistema de parcel·lació i altres derivats de la pedra en sec:

Parets seques de delimitació de tanques i finques

Petites parets seques enmig de les tanques per conduir l'aigua, arrecerar el vent i llevar còdols.

3. DELIMITACIÓ DE L'ENTORN DE PROTECCIÓ

La delimitació que es proposa ve definida en la cartografia adjunta i comprèn l'àrea nord-occidental del terme municipal de Ciutadella, en una àrea geològica de materials calcarenítics i dolomítics de les èpoques juràssica i terciària. Comprèn una superfície de 10.127.595,18 m².

Tota l'àrea de la declaració es troba en Sòl Rústic Protegit i en una zona qualificada d'Àrea d'Interès Paisatgístic. Una zona és Àrea d'Interès Agrari, segons el Pla Territorial Insular. També està afectada per l'Àrea Natural d'Especial Interès Me-1, costa nord de Ciutadella.

La línia que delimita el lloc d'interès etnològic segueix el següent traçat:

Nord i Oest

El límit del BIC coincideix amb la línia de la DPMT.

Sud-est

S'inicia la delimitació en la línia de la DPMT de la paret mitgera entre el lloc de ses Truqueries i sa Torre del Ram (1) UTM 56 84 73 / 4430504 continuant per aquesta paret sobre la mitgera entre ses Truqueries i sa Torreta Blanca fins a la carretera de cala'n Blanes, en l'inici de la primera paret de tanca abans del camí d'accés a les cases de ses Truqueries (2) UTM 570097 / 4429018.

Sud

Des d'aquest punt es perllonga cap al nord fins a la paret mitgera entre ses Truqueries i Son Salamó (3) UTM 570337 / 4430066, passant per les parets de tanca que voregen les cases del lloc de ses Truqueries. Continua per aquesta fins al punt (4) UTM 570337 / 4430544 on gira cap a l'est per les parets de tanca travessant Son Salamó fins a arribar al camí que duu a les cases (5) UTM 570667 / 4430637. Creua el camí i per la paret de la tanca segueix cap al nord vorejant tota la planta fotovoltaica fins al punt (6) UTM 570950 / 4430868 de la vorera del camí a Punta Nati. Creua el camí i es perllonga cap a l'est en línia recta dins el lloc de Torre Vella d'en Lozano fins a la paret que delimita amb l'entorn de la zona arqueològica del poblat talaiòtic (7) UTM 571204 / 4430897 on gira cap al sud per continuar per la paret que delimita el nucli rural de S'Hort d'en Vigo fins a la paret de tanca de Son Triai (8) UTM 572031 / 4430563.

Est

Continua cap al nord fins a la mitgera amb Son Fe Vell (9) UTM 572033 / 4430940 continuant per aquesta fins que la mitgera passa a ser entre Son Triai i Son Bernadí (10) UTM 572269 / 4431267. Continua cap al nord passant per la mitgera amb So n'Escudero (11) UTM 572306 / 4432855 fins a arribar a la DPMT (12) UTM 572259 / 4434027.

4. MEMÒRIA HISTÒRICA

Existeix molt poca documentació històrica sobre la zona de Punta Nati anterior al segle XVI a causa de la més que probable desaparició dels arxius arran dels assalts turcs que patí l'illa.

No obstant això, tenim restes materials que ens indiquen que la zona va estar poblada en època prehistòrica i romana. Un bon exemple n'és el Cap Costaner des Pop Mosquer, gairebé a la mitgera entre els llocs de sa Torre del Ram i ses Truqueries o els grans poblats talaiòtics de Torrevella d'en Lozano. També hi ha representades àrees funeràries amb hipogeus de planta allargada com el de ses Truqueries o Son Salamó, i coves tant naturals com artificials que es poden veure per tots els llocs. També és ben present la presència medieval islàmica, sobretot als poblats talaiòtics reocupats i especialment les necròpolis rurals amb tombes antropomorfes picades a la roca que es poden veure a tots els llocs de la present proposta de declaració.

Però una de les primeres dates històriques amb documents escrits que tenim dels llocs de la proposta de declaració, la tenim a ses Truqueries, d'on tenim constància que les cases del lloc es construeixen i/o reformen entre els anys 1635 i 1637, amb reformes constants, de la que la més coneguda és la de 1842. Això respon a les ampliacions al llarg dels anys per adaptar les construccions a les necessitats de les tasques del camp. El cas de ses Truqueries és gairebé únic a Menorca ja que presenta una arquitectura molt unitària i de tipus pal·ladià i amb molta simetria on es defineixen bé les dues plantes de l'edifici. Hem de destacar un altre element del casat d'aquest lloc, la capella. Dedicada a la Nostra Senyora de la Concepció, apareix documentada l'any 1782 i es tracta del primer oratori documentat al terme de Ciutadella. No coneixem la data concreta de la seva construcció ni del seu primer ús, però és molt probable que sigui anterior a 1782.

Més desconegudes són les dates de construcció de les cases de lloc de Son Salamó, Torre Nova, Torre Vella i Son Triaí, però seria molt probable que es creessin també durant el segle XVII en una època propera a les de ses Truqueries. Tots aquests llocs canviaran a partir del segle XVIII i, sobretot, a inicis del segle XIX, moment en qual es construeixen la gran majoria de béns etnològics objecte d'aquesta declaració i quan es comença a configurar el paisatge actual de l'àrea de Punta Nati. Les causes d'aquest canvi paisatgístic i de la construcció del patrimoni etnològic han estat ja citades anteriorment i s'ha d'incidir en la importància del Comte de Torre Saura, que rebé el seu títol nobiliari l'any 1817 i que propicià la construcció d'aquests edificis. Des d'aquest moment la història de l'àrea de Punta Nati segueix el ritme i la cronologia citada anteriorment, amb una explotació agrícola i ramadera molt intensa.

Durant la segona meitat del segle XIX l'arxiduc Lluís Salvador visità aquesta zona i la defineix a la seva obra *Die Balearen*, dibuixant també una barraca de bestiar del lloc de ses Truqueries.

No es coneix amb exactitud a partir de quin moment es comencen a construir els elements etnològics de la zona de Punta Nati. A vegades s'ha dit que poden ser una evolució natural de la tècnica constructiva ciclòpia del moment talaiòtic, no obstant això, el fet de tenir tanta similitud amb altres llocs de la Mediterrània, fa que s'hagi de pensar més en un fenomen producte de la gestió ramadera, fonamentalment ovina, molt similar també en tota la conca mediterrània i com a resposta al comerç de la llana.

En el cas que ens ocupa algunes de les construccions en pedra seca, que són els elements etnològics més destacables de la zona de Punta Nati, tenen inscrit l'any de construcció, bé en la llinda de l'entrada o bé en l'interior. Segons Sastre (1989,16), la barraca més antiga seria la denominada des Comte en el lloc de ses Tres Alqueries (ses Truqueries) que podria ser de 1798. La resta, es desenvolupen durant tot el segle XIX. L'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria les cita en el seu recorregut per l'Illa de Menorca, ambdós autors. Tant Sastre com l'Arxiduc ens parlen que aquests tipus de construccions estan esteses per tota l'illa, encara que la part més monumental es troben als llocs de la zona nord oest de Ciutadella.

A inicis del segle XX tots els llocs d'aquesta àrea segueixen en ple funcionament i explotació del territori, però entraran en declivi entre els anys 60 i 70 amb la industrialització de l'illa, el canvi cap a una economia terciària, el turisme i l'èxode del camp a la ciutat. Al segle XXI aquestes finques han perdut ja gran part de la importància agrícola i ramadera. La majoria d'elles encara tenen pagès que les exploti, però molt enfora del nombre de treballadors, tant pagesos com missatges i animals, que arribaren a tenir durant el segle XIX i primera meitat del XX. Alguns d'aquests llocs han fins i tot readaptat els seus casats per adaptar-los a nous usos. El canvi social, econòmic i d'usos dels darrers cinquanta anys continua avui en dia passant del sector primari i secundari cap al terciari i això ha deixat sense ús aquests elements i, per tant, ha afectat el seu estat de conservació.

L'altra afectació patida és la implantació d'usos aliens a la gestió agrícola com és un femer municipal, avui en dia amortitzat i una planta fotovoltaica a Son Salamó; un aparcament a Torrevella d'en Lozano i l'ús residencial al sud d'aquesta mateixa finca.

5. ESTAT DE CONSERVACIÓ DEL BÉ

L'estat de conservació del lloc d'interès etnològic és regular si atenem a l'estat d'alguns dels elements etnològics ja en desús i també als elements introduïts en el paisatge: un femer municipal amortitzat a Son Salamó, un aparcament a Torre Vella i la planta fotovoltaica existent en aquests moments a Son Salamó. Per altra banda, l'estat de conservació dels elements etnològics presenten diversitat de graus ja que alguns estan en molt bon estat i l'estat d'altres és deficient, segons es detalla a les fitxes de catalogació que consten a la base de dades del CIM.

6. LOCALITZACIÓ

El lloc d'interès etnològic es troba localitzat a l'àrea nord-occidental de Menorca, al terme municipal de Ciutadella, a banda i banda del camí del Faro Nati i repartida en el següent conjunt de finques:

- Ses Truqueries

Referència cadastral: 07015A001000050000OF, Localització: Polígon 1 Parcel·la 5.
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 2072
Codi registral únic de finca: 07007000036148

- Son Salamó

Referència cadastral: 07015A001000060000OM Localització: Polígon 1, Parcel·la 6.
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 3643
Codi registral únic de finca: 07007000013736

- Torrenova d'en Lozano

Referència cadastral: 07015A002000030000OA Localització: Polígon 2, Parcel·la 3.
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 3517
Codi registral únic de finca: 07007000036179

- Torrevella d'en Lozano

Referència cadastral: 07015A002000010000OH Localització: Polígon 2, Parcel·la 1.
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 3516
Codi registral únic de finca: 07007000018182

- Son Triai

Referència cadastral: 07015A002000040000OB Localització: Polígon 2, Parcel·la 4.
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 3518
Codi registral únic de finca: 07007000048844

Es poden consultar la localització i les coordenades de cadascun dels béns integrats en el conjunt etnològic en els llistats que s'adjunten en l'annex.

7. TITULAR DE PROPIETAT

- Sa Torre del Ram: Encantos de Menorca
- Ses Truqueries: Fasfort SA
- Son Salamó: Soledad Manso Zubeldia (usdefruit) i Maria Mercedes Squella Manso (Propietat)
- Torrenova d'en Lozano: Bartolomé Florti Bosch i María del Pilar Juaneda Anglada
- Torrevella d'en Lozano: Gonzalo de Olives Lluch
- Son Triai: Jerónimo Pasqual Vivó.

8. LIMITACIONS ESPECÍFIQUES A OBSERVAR PEL TITULAR DEL BÉ

Totes les intervencions sobre el lloc d'interès etnològic de Punta Nati, excepte les feines agrícoles i les obres de manteniment de les cases del lloc, necessitaran l'autorització de l'organisme competent en matèria de patrimoni històric, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei 12/1998, fins a l'aprovació del seu pla especial de protecció o instrument urbanístic equivalent.

9. CRITERIS BÀSICS QUE AMB CARÀCTER ESPECÍFIC HAN DE REGIR LES INTERVENCIONS

Les intervencions dins tota la zona delimitada com a lloc d'interès etnològic aniran encaminades al manteniment de les tasques relacionades amb l'agricultura i la ramaderia, i a la protecció, al manteniment, a la restauració dels elements etnològics que el conformen, així com a la investigació, a l'estudi i a la valoració del bé.

BIBLIOGRAFIA

- Andreu, J. (2008): Arquitectura tradicional de les Balears, Col·lecció Ramon Llull, 10, Pollença.
- Autors diversos (1999). "Antropologia I", a Enciclopèdia de Menorca. Tom XIV. Obra Cultural de Menorca. Ciutadella
- Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria (1890). La isla de Menorca. Ed. Sa Nostra, Palma de Mallorca. Reedició en castellà de Die Balearen in wort und bildgeschildert.
- Arxiduc Lluís Salvador (2000): Die Balearen. Die Insel Menorca (1890-1891), Col·lecció La Foradada.
- Camps Extremera, A., Elorduy, J. (1998): El camp de Menorca. Patrimoni etnològic construït, CIME, Aj. Ciutadella, Sa Nostra.
- Camps Extremera, Antoni (2006). "La arquitectura rural en piedra seca de Menorca (Illes Balears)" a Narria 109-112. Estudios de artes y costumbres populares. Ed. Museo de Artes y Tradiciones Populares. Madrid.
- Carbonell Salom, M.; Marquès Sintes, M. (2011): Conèixer i reconèixer el patrimoni etnològic d'Alaior, al programa de festes de Sant Llorenç, pàg. 27-48, Alaior, l'Ajuntament.
- Casanovas Camps, M.A. (2016): Història de Menorca, Editorial Moll, Palma.
- Sastre Moll, J. (1989): Las barracas menorquinas, construcciones rurales de piedra seca, Trabajos del Museo de Menorca, 9, Mahón.
- Sastre Moll, J (2002): La catalogació dels béns immobles de l'àrea septentrional del terme de ciutadella (Menorca). Treball inèdit encomanat pel Consell Insular de Menorca amb les fitxes dels béns bolcades al sistema Alia.
- Vidal Hernández, Josep Miquel (2009). Menorca. Reserva de la Biosfera. Institut Menorquí d'Estudis. Agència Menorca de la Biosfera, Maó.

QUART. Notificar l'acord al Registre de Béns d'Interès Cultural de la CAIB i al Registre General de Béns d'Interès Cultural del Ministeri de Cultura i Esports, perquè en facin l'anotació preventiva.

CINQUÈ. Sol·licitar a l'IME l'informe previst en l'art. 9.1 a, d'acord amb l'art. 96 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

SISÈ. Notificar l'acord a l'Ajuntament de Ciutadella, segons el que estableixen l'art. 8 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, i l'article 40 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

SETÈ. Publicar l'acord en el BOIB i en el BOE als efectes d'informació pública, conformement amb el que preveu l'article 83 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

A) ANNEX I a l'informe: Relació de béns etnològics (Es poden consultar la localització i les coordenades de cadascun dels béns integrats en el conjunt etnològic)

SON SALOMÓ						
Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
SSA	E24	Son Salamó	Gravats/pintures	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E24	Son Salamó	Barraca de bestiar	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E24	Son Salamó	Aljub	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E24	Son Salamó	Abeuradors	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E24	Son Salamó	Menjadora/es	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E25	Son Salamó	Pont de bestiar	4432060	570040	
SSA	E26	Son Salamó	Barraca de bestiar	4432010	570115	
SSA	E27	Son Salamó	Barraca de bestiar	4431892	570150	
SSA	E43	Son Salamó	Pou de torn	4430720	570489	Pou des Bouer, es
SSA	E44	Son Salamó	Pont de bestiar	4430698	570419	Cases, ses

SSA	E50	Son Salamó	Pont de bestiar	4430735	570539	
SSA	E51	Son Salamó	Era	4430739	570592	Eres de Son Solamó
SSA	E52	Son Salamó	Païssa	4430740	570519	
SSA	E52	Son Salamó	Bouer	4430740	570519	
SSA	E53	Son Salamó	Pont de bestiar	4432340	570010	
SSA	E56	Son Salamó	Pont de bestiar	4432455	570259	
SSA	E60	Son Salamó	Barraca de bestiar	4432008	570597	
SSA	E61	Son Salamó	Pont de bestiar	4432068	570574	
SSA	E62	Son Salamó	Barraca de bestiar	4432211	570557	
SSA	E63	Son Salamó	Pont de bestiar	4432248	570494	
SSA	E64	Son Salamó	Pont de bestiar	4432468	570369	
SSA	E84	Son Salamó	Pont de bestiar	4431615	570969	

SON TRIAI

Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
STY	E01	Son Triai	Barraca de bestiar	4433105	572255	Tanca de s'Antigot
STY	E02	Son Triai	Pont de bestiar	4433135	572024	Tanca de s'Aljub d'Enmig
STY	E03	Son Triai	Barraca de bestiar	4433247	572055	Barrancó Gran , es
STY	E04	Son Triai	Barraca de bestiar	4433208	571899	
STY	E05	Son Triai	Barraca de bestiar	4433269	571885	
STY	E06	Son Triai	Barraca de bestiar	4433545	571787	
STY	E06	Son Triai	Menjadora/es	4433545	571787	
STY	E07	Son Triai	Pont de bestiar	4433657	571992	
STY	E07	Son Triai	Menjadora/es	4433657	571992	
STY	E08	Son Triai	Barraca de bestiar	4433541	572009	Tanquetes, ses
STY	E09	Son Triai	Barraca de bestiar	4433460	571930	Tanquetes, ses
STY	E10	Son Triai	Barraca de bestiar	4433002	572019	Tanca de s'Aljub d'Enmig
STY	E11	Son Triai	Barraca de bestiar	4433165	571834	
STY	E12	Son Triai	Barraca de bestiar	4430771	571755	
STY	E13	Son Triai	Barraca de bestiar	4430586	571815	
STY	E14	Son Triai	Barraca de bestiar	4430731	571962	
STY	E15	Son Triai	Barraca de bestiar	4431555	572285	
STY	E16	Son Triai	Barraca de bestiar	4431604	572248	
STY	E17	Son Triai	Barraca de bestiar	4431604	572141	
STY	E18	Son Triai	Barraca de bestiar	4431630	572118	
STY	E19	Son Triai	Pont de bestiar	4431750	572184	
STY	E19	Son Triai	Menjadora/es	4431750	572184	
STY	E20	Son Triai	Pont de bestiar	4431837	572099	
STY	E21	Son Triai	Pont de bestiar	4431775	571940	
STY	E21	Son Triai	Menjadora/es	4431775	571940	
STY	E22	Son Triai	Pont de bestiar	4431490	572069	
STY	E23	Son Triai	Pou de torn	4431370	571989	
STY	E23	Son Triai	Abeuradors	4431370	571989	
STY	E24	Son Triai	Barraca de bestiar	4432817	572111	Tanca que Arriba as Pont
STY	E25	Son Triai	Barraca de bestiar	4432957	571940	
STY	E26	Son Triai	Pont de bestiar	4432894	571936	
STY	E27	Son Triai	Barraca de bestiar	4431450	572364	
STY	E28	Son Triai	Barraca de bestiar	4433365	571829	

STY	E29	Son Triai	Barraca de bestiar	4433467	571771	
STY	E30	Son Triai	Barraca de bestiar	4433595	571879	Tanca de sa Camamil·la
STY	E32	Son Triai	Barraca de bestiar	4433064	572076	Tanca de sa Figuera
STY	E33	Son Triai	Pont de bestiar	4432705	572204	
STY	E33	Son Triai	Menjadora/es	4432705	572204	
STY	E34	Son Triai	Barraca de bestiar	4432747	571995	
STY	E35	Son Triai	Barraca de bestiar	4432565	571939	
STY	E36	Son Triai	Pont de bestiar	4432530	571974	
STY	E37	Son Triai	Pont de bestiar	4432396	572019	
STY	E37	Son Triai	Menjadora/es	4432396	572019	
STY	E38	Son Triai	Barraca de bestiar	4432387	571929	
STY	E39	Son Triai	Barraca de bestiar	4432241	572114	
STY	E40	Son Triai	Barraca de bestiar	4432541	572181	
STY	E41	Son Triai	Barraca de bestiar	4431320	571819	
STY	E42	Son Triai	Barraca de bestiar	4431412	571931	
STY	E43	Son Triai	Pont de bestiar	4431427	571878	
STY	E44	Son Triai	Pont de bestiar	4431720	571904	
STY	E45	Son Triai	Barraca de bestiar	4431860	571899	
STY	E46	Son Triai	Barraca de bestiar	4432107	572245	
STY	E47	Son Triai	Barraca de bestiar	4432211	572303	
STY	E48	Son Triai	Barraca de bestiar	4431911	572294	
STY	E49	Son Triai	Barraca de bestiar	4431978	572097	
STY	E50	Son Triai	Barraca de bestiar	4431858	572314	
STY	E51	Son Triai	Barraca de bestiar	4431360	572246	
STY	E52	Son Triai	Barraca de bestiar	4431315	572129	
STY	E53	Son Triai	Barraca de bestiar	4431099	571704	
STY	E54	Son Triai	Pont de bestiar	4430940	572026	
STY	E54	Son Triai	Menjadora/es	4430940	572026	
STY	E56	Son Triai	Cisterna	4432898	572197	
STY	E56	Son Triai	Abeuradors	4432898	572197	
STY	E56	Son Triai	Menjadora/es	4432898	572197	
STY	E57	Son Triai	Canalització d'aigua	4433008	571970	
STY	E58	Son Triai	Pont de bestiar	4431500	572165	
STY	E59	Son Triai	Pas d'aigua	4431417	571983	
STY	E61	Son Triai	Era	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Cisterna	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Païssa	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Bouer	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Canalització d'aigua	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Menjadora/es	4431134	571905	
STY	E62	Son Triai	Pedrera	4430818	572013	
STY	E63	Son Triai	Aljub	4431005	571880	
STY	E77	Son Triai	Menjadora/es	4431476	571043	

TORRENOVA D'EN LOZANO

Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
TNL	E01	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431143	571657	Pleta de ses Mates
TNL	E02	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431682	571609	Tanca de sa Barraca

http://www.caib.es/boibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

TNL	E03	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431986	571516	Na Prima
TNL	E04	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432133	571594	Pleta Llarga, sa
TNL	E04	Torrenova d'en Lozano	Cisterna	4432133	571594	Pleta Llarga, sa
TNL	E04	Torrenova d'en Lozano	Abeuradors	4432133	571594	Pleta Llarga, sa
TNL	E05	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432168	571672	Na Cucó
TNL	E06	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432457	571728	Talaieta, sa
TNL	E07	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432364	571828	Na Pinyada de Dalt
TNL	E08	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432979	571716	Pastora de ses Piques, sa
TNL	E09	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433263	571528	
TNL	E10	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433070	571314	Terranoveta de sa Barraca
TNL	E11	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432882	571270	Tanca de sa Siquia
TNL	E12	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432553	571351	Cisterneta, sa
TNL	E13	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432334	571398	Na Maleïda
TNL	E14	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431895	571444	Terranova de s'Ordi de Baix
TNL	E15	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432072	571409	Terranova de s'Ordi de dalt
TNL	E16	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432405	571449	Na Maleïda
TNL	E17	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432490	571459	
TNL	E18	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432909	571881	Pleta de s'Aljub Vell
TNL	E19	Torrenova d'en Lozano	Aljub	4432890	571904	Aljubs, els
TNL	E19	Torrenova d'en Lozano	Abeuradors	4432890	571904	Aljubs, els
TNL	E20	Torrenova d'en Lozano	Moli de sang	4431057	571451	Cases, ses
TNL	E21	Torrenova d'en Lozano	Pou de torn	4430920	571589	Pou, es
TNL	E21	Torrenova d'en Lozano	Abeuradors	4430920	571589	Pou, es
TNL	E22	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433350	571509	Marina, sa
TNL	E22	Torrenova d'en Lozano	Bassa	4433350	571509	Marina, sa
TNL	E23	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433034	571216	Terranoveta Atracat de Torrevella
TNL	E24	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432868	571301	Tanca de sa Siquia
TNL	E25	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433015	571409	
TNL	E26	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433419	571546	Terranova des Pont de Baix
TNL	E27	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433463	571693	Terranova des Pont de Baix
TNL	E28	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433235	571735	Calapé Mal, es
TNL	E29	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433149	571619	Terranoveta de sa Teula
TNL	E30	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433230	571533	Terranoveta de sa Teula
TNL	E31	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433005	571519	Pastora Gran, sa
TNL	E32	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433131	571505	Pleta Nou de Baix
TNL	E33	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433123	571468	Tanca de s'Aljub Nou
TNL	E34	Torrenova d'en Lozano	Cisterna	4433135	571499	Pleta Nou de Dalt
TNL	E34	Torrenova d'en Lozano	Abeuradors	4433135	571499	Pleta Nou de Dalt
TNL	E35	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431779	571768	
TNL	E36	Torrenova d'en Lozano	Canalització d'aigua	4432850	571419	Na Pont Foradat
TNL	E37	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4430825	571634	Pla , es
TNL	E38	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4430780	571578	Pla, es
TNL	E39	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431070	571644	Tanca des Pou de Baix
TNL	E40	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431890	571809	Na Pinyada de baix
TNL	E41	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431364	571726	Tanca des Forn
TNL	E41	Torrenova d'en Lozano	Bassa	4431364	571726	Tanca des Forn
TNL	E42	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431420	571539	Segona, sa

http://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

TNL	E43	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431407	571570	Menjadores, ses
TNL	E43	Torrenova d'en Lozano	Menjadora/es	4431407	571570	Menjadores, ses
TNL	E44	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431133	571484	Figueral de Darrere es Bouer
TNL	E45	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431348	571422	Tanca Totdret
TNL	E46	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431065	571432	Pont des Gall d'Indí
TNL	E47	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431584	571372	Sivina Petita, sa
TNL	E48	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431765	571456	
TNL	E49	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432314	571794	Na Pinyada de Dalt
TNL	E49	Torrenova d'en Lozano	Canalització d'aigua	4432314	571794	Na Pinyada de Dalt
TNL	E50	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432654	571460	Coster d'en Jaume
TNL	E51	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432021	571611	Na Pagell
TNL	E52	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431600	571514	Sivina Gran, sa
TNL	E53	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432392	571724	Na Cucó
TNL	E54	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432460	571709	Talaieta, sa
TNL	E55	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432558	571747	Talaieta, sa
TNL	E56	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432677	571567	Talaia Gran, sa
TNL	E57	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432687	571627	Talaia Gran, sa
TNL	E58	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432776	571585	Talaia Gran, sa
TNL	E59	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432771	571786	Na Colze
TNL	E60	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432456	571834	Talaia, sa
TNL	E61	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431859	571658	Na Pagell
TNL	E62	Torrenova d'en Lozano	Bouer	4431072	571490	
TNL	E62	Torrenova d'en Lozano	Menjadora/es	4431072	571490	
TNL	E65	Torrenova d'en Lozano	Pas d'aigua	4432103	571368	
TNL	E65	Torrenova d'en Lozano	Canalització d'aigua	4432103	571368	
TNL	E67	Torrenova d'en Lozano	Era	4431730	571810	
TNL	E67	Torrenova d'en Lozano	Bassa	4431730	571810	
TNL	E68	Torrenova d'en Lozano	Bassa	4433335	571095	

SES TRUQUERIES

Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
TRU	E01	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430015	569891	Barraca de sa Tanca d'Enmig
TRU	E02	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430187	569790	
TRU	E03	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430193	569991	
TRU	E04	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430305	569971	
TRU	E05	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430396	570074	
TRU	E06	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430408	570160	
TRU	E07	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430586	570131	
TRU	E08	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430794	570101	Barraca de sa Tanca de sa Cova
TRU	E09	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430630	569961	
TRU	E10	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430717	569872	
TRU	E11	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430887	569797	
TRU	E12	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431106	570007	
TRU	E13	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431304	569859	
TRU	E14	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431473	569930	
TRU	E15	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431670	569874	
TRU	E16	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431945	569604	
TRU	E17	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431233	569687	

http://www.caib.es/boibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

TRU	E18	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431025	569724	
TRU	E19	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430672	569565	
TRU	E20	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430392	569713	
TRU	E21	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429984	570115	
TRU	E22	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430111	570231	
TRU	E23	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429933	570228	
TRU	E30	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429830	569803	
TRU	E31	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429888	569808	
TRU	E32	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429990	569564	
TRU	E33	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430110	569444	
TRU	E34	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430320	569389	
TRU	E35	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430400	569339	
TRU	E36	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430490	569334	
TRU	E37	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430533	569154	
TRU	E38	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430513	568905	
TRU	E39	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430740	569070	
TRU	E40	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430250	569059	
TRU	E41	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430025	569050	
TRU	E42	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429895	569279	Barraca d'es Comte
TRU	E43	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429805	569404	
TRU	E44	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429592	569598	
TRU	E45	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429681	569714	
TRU	E46	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429559	569719	
TRU	E47	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429503	569987	
TRU	E48	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429360	569881	
TRU	E49	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429206	570012	
TRU	E50	Ses Truqueries	Aljub	4430417	569498	
TRU	E50	Ses Truqueries	Cisterna	4430417	569498	
TRU	E50	Ses Truqueries	Abeuradors	4430417	569498	
TRU	E51	Ses Truqueries	Aljub	4431135	569791	
TRU	E51	Ses Truqueries	Cisterna	4431135	569791	
TRU	E51	Ses Truqueries	Abeuradors	4431135	569791	
TRU	E52	Ses Truqueries	Pou de torn	4430540	570118	
TRU	E52	Ses Truqueries	Abeuradors	4430540	570118	
TRU	E53	Ses Truqueries	Pou	4431150	569279	Pou de sa Marina, es
TRU	E53	Ses Truqueries	Bassa	4431150	569279	Pou de sa Marina, es
TRU	E53	Ses Truqueries	Cocó	4431150	569279	Pou de sa Marina, es
TRU	E53	Ses Truqueries	Abeuradors	4431150	569279	Pou de sa Marina, es
TRU	E74	Ses Truqueries	Era	4429743	570073	
TRU	E74	Ses Truqueries	Caseta d'era	4429743	570073	
TRU	E76	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4429859	569987	
TRU	E79	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4429952	569704	
TRU	E80	Ses Truqueries	Pedrera	4429874	569712	
TRU	E83	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4429670	569789	
TRU	E84	Ses Truqueries	Pedrera	4429687	569835	
TRU	E85	Ses Truqueries	Abeuradors	4429680	569915	
TRU	E86	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4429526	569821	

http://www.caib.es/boibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

TRU	E86	Ses Truqueries	Corral	4429526	569821	
TRU	E88	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4429291	569770	
TRU	E90	Ses Truqueries	Pou de torn	4429677	569959	
TRU	E90	Ses Truqueries	Safareig	4429677	569959	
TRU	E90	Ses Truqueries	Abeuradors	4429677	569959	
TRU	E92	Ses Truqueries	Soll	4429694	569963	
TRU	E92	Ses Truqueries	Bassa	4429694	569963	
TRU	E94	Ses Truqueries	Pedrerà	4429651	569702	
TRU	E95	Ses Truqueries	Aljub	4429860	570055	
TRU	E95	Ses Truqueries	Bouer	4429860	570055	
TRU	E97	Ses Truqueries	Menjadora/es	4429971	570081	
TRU	E98	Ses Truqueries	Menjadora/es	4429926	570105	
TRU	E101	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430329	569913	
TRU	E102	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430271	570267	
TRU	E103	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430493	570143	
TRU	E104	Ses Truqueries	Corral	4430650	570195	
TRU	E105	Ses Truqueries	Pedrerà	4430635	570137	
TRU	E106	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430488	570099	
TRU	E107	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430258	569635	
TRU	E108	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430171	569729	
TRU	E109	Ses Truqueries	Corral	4430778	570044	
TRU	E111	Ses Truqueries	Pedrerà	4430458	569727	
TRU	E112	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430525	569714	
TRU	E113	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430495	569684	
TRU	E115	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430982	569935	
TRU	E117	Ses Truqueries	Amagatall de caçador	4431130	569763	
TRU	E118	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4431177	569762	
TRU	E119	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430966	569476	
TRU	E120	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4431380	569788	
TRU	E121	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4431765	569735	
TRU	E124	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4431564	569770	
TRU	E126	Ses Truqueries	Pedrerà	4429615	569760	
TRU	E127	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430253	568998	
TRU	E128	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430297	568981	
TRU	E129	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430590	568943	
TRU	E131	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431249	569259	
TRU	E131	Ses Truqueries	Menjadora/es	4431249	569259	
TRU	E132	Ses Truqueries	Bassa	4431572	568975	
TRU	E134	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431241	569408	
TRU	E134	Ses Truqueries	Menjadora/es	4431241	569408	
TRU	E136	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4429555	569665	
TRU	E137	Ses Truqueries	Pedrerà	4429526	569544	
TRU	E138	Ses Truqueries	Pedrerà	4429666	569575	
TRU	E139	Ses Truqueries	Pedrerà	4429772	569499	
TRU	E142	Ses Truqueries	Amagatall de caçador	4430524	568720	
TRU	E146	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4430862	569255	
TRU	E151	Ses Truqueries	Amagatall de caçador	4431426	569455	

http://www.caib.es/boibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

TRU	E154	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4430048	569650	
TRU	E155	Ses Truqueries	Pou	4429962	569706	
TRU	E157	Ses Truqueries	Pedrera	4429886	569665	
TORREVELLA D'EN LOZANO						
Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
TVL	E01	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430965	571136	Tanca des Pou
TVL	E02	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4430991	571266	Tanca des Pou
TVL	E03	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4430732	571231	Talaia, sa
TVL	E04	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430856	571484	
TVL	E05	Torrevel·la d'en Lozano	Pedrera	4431062	570865	Sibil·linar, es
TVL	E05	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431062	570865	Sibil·linar, es
TVL	E06	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431348	570831	Pleta des Sibil·linar
TVL	E07	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431415	570751	Camp des Mardans de Baix
TVL	E08	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431438	570860	Camp des Mardans de Baix
TVL	E09	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431531	570944	Camp des Mardans de Baix
TVL	E10	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431591	570983	Dissabtes, es
TVL	E11	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431653	570865	Camp des Mardans de Dalt
TVL	E12	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431711	571114	Vermella de Dalt
TVL	E13	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431800	570841	Passatge, es
TVL	E14	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431861	570910	Na Roseta des Pont Nou
TVL	E15	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431912	571104	Veles, ses
TVL	E16	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431908	571204	Veles, ses
TVL	E17	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431945	571242	Veles, ses
TVL	E18	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431991	571292	Veles, ses
TVL	E19	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431991	571038	Pleta de sa Barraqueta
TVL	E20	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432138	571076	Pleta des Pont
TVL	E21	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432148	571190	Camp des Cavalls
TVL	E22	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432450	571294	Piló, es
TVL	E23	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432565	571269	Tanca de sa Barraca
TVL	E24	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432763	571158	Torniera, sa
TVL	E25	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431838	570952	Na Roseta des Pont Nou
TVL	E26	Torrevel·la d'en Lozano	Pou de torn	4430921	571019	
TVL	E26	Torrevel·la d'en Lozano	Sínia	4430921	571019	
TVL	E26	Torrevel·la d'en Lozano	Safareig	4430921	571019	
TVL	E27	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430932	570893	
TVL	E28	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430920	570989	
TVL	E29	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431284	571019	Pont des Cavall
TVL	E30	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431053	571218	Tanca des Pou
TVL	E31	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430874	571469	Tanca des Pou
TVL	E33	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4433104	570584	Pleta de sa Mániga
TVL	E34	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432900	570594	Terranoveta des Boeret
TVL	E35	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432990	570799	Tanca Gran , sa
TVL	E36	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4433018	570805	Tanca Gran, sa
TVL	E37	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4433133	570995	Pleta de na Cau
TVL	E38	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433285	570899	Na Cau
TVL	E39	Torrevel·la d'en Lozano	Cisterna	4432982	570568	Mániga, sa
TVL	E39	Torrevel·la d'en Lozano	Bouer	4432982	570568	Mániga, sa

TVL	E40	Torrevel·la d'en Lozano	Pou	4433440	570474	Pou de Cala es Pous
TVL	E40	Torrevel·la d'en Lozano	Abeuradors	4433440	570474	Pou de Cala es Pous
TVL	E41	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431237	571209	Tanca des Ramer
TVL	E42	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431675	571304	Vermella d'Enmig
TVL	E43	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431707	571265	Vermella de Dalt
TVL	E44	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431811	571235	Vermella de Dalt
TVL	E45	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432207	571197	Camp des Cavalls
TVL	E46	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432385	571149	Pleta de ses Roques
TVL	E47	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432476	571254	Tanca de sa Barraca
TVL	E48	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432786	570847	Terranoveta d'Enmig
TVL	E49	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432768	570840	Terranoveta d'Enmig
TVL	E50	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432750	571000	Na Maleïda
TVL	E51	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432592	570960	Na Maleïda
TVL	E52	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431435	571012	Vinya, sa
TVL	E53	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431617	570784	Camp des Mardans de Dalt
TVL	E54	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431991	570788	Passatge, es
TVL	E55	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431974	570771	Passatge, es
TVL	E56	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432300	570664	Na Roseta de s'Aljub Nou
TVL	E57	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432317	570591	Na Roseta de s'Aljub Nou
TVL	E58	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432417	570600	Na Roseta de s'Aljub nou
TVL	E58	Torrevel·la d'en Lozano	Cisterna	4432417	570600	Na Roseta de s'Aljub nou
TVL	E58	Torrevel·la d'en Lozano	Menjadora/es	4432417	570600	Na Roseta de s'Aljub nou
TVL	E59	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432539	570476	Na Bona
TVL	E60	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432725	570616	Terranoveta de s'Aljub Nou
TVL	E61	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432641	570634	Terranoveta de s'Aljub Nou
TVL	E62	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432573	570665	Terranoveta de s'Aljub Nou
TVL	E63	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432380	570744	Na Roseta de Dalt
TVL	E64	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432320	570739	Na Roseta de Dalt
TVL	E65	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432569	571134	Na Maleïda
TVL	E66	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432345	570974	Mitjà d'en Bru des Pont
TVL	E67	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431929	570929	Na Roseta des Pont Nou
TVL	E68	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431852	571001	Na Roseta des Pont Nou
TVL	E69	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431822	571124	Veles, ses
TVL	E70	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431570	571142	Vermella d'Enmig
TVL	E73	Torrevel·la d'en Lozano	Era	4431172	571013	
TVL	E73	Torrevel·la d'en Lozano	Caseta d'era	4431172	571013	
TVL	E74	Torrevel·la d'en Lozano	Bassa	4433400	570335	
TVL	E74	Torrevel·la d'en Lozano	Amagatall de caçador	4433400	570335	
TVL	E76	Torrevel·la d'en Lozano	Pas de Bestiar	4431258	570980	
TVL	E76	Torrevel·la d'en Lozano	Pedrera	4431258	570980	

A) ANNEX II a l'informe: Delimitació del bé d'interès cultural amb categoria de lloc d'interès etnològic de la zona de Punta Nati (Veure Annex adjunt)

Atès que el conseller de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera del CIM, Sr. Aram Ortega Atzerias, ha fet arribat també per a la seva incorporació a l'expedient els informes següents:

<http://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2019/77/1036001>

- Jesús Cardona Pons, arquitecte, membre de l'IME i coordinador de les Directrius Estratègiques de Menorca (DEM) de dia 3.02.2019, titulat Informe sobre la delimitació territorial en el procés de la declaració de bé d'Interès Cultural del conjunt etnològic de l'àrea de punta Nati que s'ha incorporat a l'expedient i que en síntesi diu:

L'informe conté un primer apartat en el qual es relacionen els antecedents del tema: àrea a declarar BIC; declaració d'interès general (DIG) de l'ampliació del parc fotovoltaic (173 Ha); compromís de reducció de l'ampliació quedant restringida al lloc de Son Salamó (104,82 Ha) aprovada per la Comissió tècnica assessora de patrimoni històric; petició en 2013 de la Societat Històrico-Arqueològica Martí Bella de declaració de Lloc d'interès etnològic del paratge de Punta Nati amb una extensió de 25 km² (2.500 Ha) el que suposa que el parc de fotovoltaic ampliat ocuparia un 7,5% de la zona a declarar; condicionants de la DIG de desmantellament de les infraestructures del parc i la restitució del terreny original al final de la seva vida útil fixada en 30 anys; la incoació de l'expedient de BIC suspendria la llicència necessària per ampliar el parc i la zona ampliada del parc no podria declarar-se BIC; i finalment l'advertiment del fet que l'informe no entra en aspectes jurídics i/o administratius.

Les qüestions tractades són primer, l'abast del potencial impacte de l'ampliació del parc i segon, Menorca Reserva de Biosfera i el canvi climàtic. Quant a l'impacte, considera que tenint en compte les condicions d'execució (les mateixes del parc existent: plaques d'ancoratge sense formigó, gàlib de protecció dels béns històrics, restauració de béns etnològics i arqueològics, desmantellament al final de la seva vida útil fixada en 30 anys) serà d'una "transformació temporal de caràcter reversible que permetrà la recuperació del paisatge preexistent".

Quant a la segona qüestió, exposa les tendències manifestades a l'illa que evidencien el canvi climàtic i els seus impactes en la Reserva de Biosfera (escassetat hídrica, pujada del nivell de la mar amb pèrdua de costa, platges i ecosistemes litorals). A escala internacional, la Conferència de París sobre Clima (COP21, 2015) manifesta que s'haurà de fer un esforç majúscul de descarbonització com més aviat millor i, al respecte, l'ampliació del parc significa passar d'un 3% d'electricitat produïda amb renovables a un aproximadament 20%. No obstant això, tot i ser un avanç de descarbonització significatiu, no arribaria als objectius que té la Unió Europea pel 2020. Amb tot l'informe considera que l'ampliació és necessària per a "convergir amb els compromisos internacionals de mitigació del canvi climàtic i que aquest propòsit ha de ser prioritari en l'agenda insular" donat el nostre compromís com a Reserva de Biosfera de constituir un exemple de sostenibilitat

Finalment, conclou que la mitigació del canvi climàtic és una qüestió inajornable i preeminent i es recomana que la delimitació territorial de la zona afectada per la incoació de l'expedient de BIC exclougi l'àrea afectada per la instal·lació del parc fotovoltaic.

- Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic de la UIB (LINCC-UIB)

Coordinació: Damià Gomis Bosch i Pau de Vilchez Moragues.

Autors col·laboradors: Gabriel Jordà Sánchez, Agustí Jansà Clar, Juan Rita Larrucea, Miguel Angel Miranda Chueca, Vicente José Canals Guinand i Antoni Cladera Bohigas, titulat el canvi climàtic a Menorca. Sobre els canvis observats i previstos, els impactes, i la necessitat d'empendre la transició energètica, que s'ha incorporat a l'expedient i que en síntesi diu

L'informe inclou una introducció en la qual s'exposa el marc actual del coneixement que es té a escala mundial sobre l'escalfament del planeta que està causat per l'activitat humana i l'augment de gasos d'efecte hivernacle (GEH) a l'atmosfera especialment de diòxid de carboni, metà i òxid de nitrogen. En el panorama mundial Espanya es troba entre els 25 països principals emissors de GEH i assumeix els compromisos de reducció de la UE (un 15%).

Menorca és la responsable del 7% del total d'emissions de I. Balears enfront del 81% de Mallorca i el 12% d'Eivissa-Formentera però el seu creixement és superior a la mitjana de les illes entre 1990 i 2008. En l'actualitat l'increment d'emissions a Balears és del 53%, molt lluny del compromís adquirit. Això s'agreuja amb què la penetració de les energies renovables és molt baixa (menys del 3% del mix elèctric), mol per davall del conjunt d'Espanya.

Amb tot, l'informe assenyalava la necessitat d'empendre la transició energètica i analitza els importants canvis físics observats i els impactes previstos del canvi climàtic sobre els sistemes ecològics terrestres i aquàtics, sobre els ecosistemes marins, sobre els recursos hídrics, sobre la salut humana, sobre l'economia i sobre la societat i la ciutadania. En el seu apartat 4 s'exposen les mesures de mitigació del canvi climàtic a través dels diferents compromisos adquirits per la comunitat internacional amb l'aprovació d'importants textos legals: Convenció Marc de les Nacions Unides sobre Canvi Climàtic(1992), Protocol de Kyoto (1997), Acord de París (2015).

El problema fonamental és que hi ha un desfasament entre les emissions reals i les emissions requerides tal com assenyalava l'informe de 2018 del Programa de Nacions Unides del Medi Ambient i és imprescindible multiplicar les accions de descarbonització d'aquí a l'any 2030 essent de gran importància les accions que puguin duu a terme regions i municipis per assolir aquest objectiu.

El darrer apartat es dedica a la transició energètica de Menorca que es considera urgent considerant els arguments exposats i perquè a les Balears aquesta transició ja arriba tard. Si d'aquí al 2030 la temperatura sobrepassa el llindar dels 2°C els impactes seran especialment greu a

les regions mediterrànies. Les línies d'actuació que s'han de seguir són: 1) contenció de la despesa energètica d'acord amb els objectius de desenvolupament sostenible 2) electrificar el transport 3) generar electricitat amb fonts renovables.

Si bé les accions 1 i 2 són inevitables, quant a la 3, en el cas de les Balears per l'escassetat de territori i la importància del paisatge, han fet que es plantejï aprofitar l'energia renovable generada a la Península i que les illes la importin mitjançant una interconnexió elèctrica (implica coordinar la planificació energètica de les illes amb la del continent). És una opció amb punts a favor i punts en contra.

Respecte dels beneficis de la transició energètica s'assenyalen: disminució de costos energètics, disminució de la desigualtat entre països, reducció dràstica de la contaminació atmosfèrica, sobirania i seguretat energètiques (no haver de dependre del cost del petroli i del gas depenent de la geopolítica internacional), major participació de la societat en el control de l'energia, diversificar l'economia amb la creació de llocs de feina en sectors tecnològics, qualificats, difícilment deslocalitzables i d'alt valor afegit.

Quant als impactes associats a la transició energètica s'assenyalen el cost de les matèries primeres i el cost mediambiental depenent del lloc on s'instal·lin les renovables. S'esmenten també les següents consideracions

- . s'han de prioritzar teulades, sòls urbans i sòls degradats però, si es vol generar un percentatge important, també s'haurà de fer ús de sòl rústic.
  - . l'impacte sobre els ecosistemes del sòl rústic és conegut en el cas dels aerogeneradors principalment sobre fauna però no en el cas dels parcs fotovoltaics.
  - . els residus del desmantellament de les instal·lacions són molt menors que els residus de les plantes convencionals.
- Atenent a aquests impactes convé exigir a les noves instal·lacions una sèrie de requisits:
- . apostar per l'autoconsum,
  - . caracteritzar del sòl en funció de la seva adequació per allotjar plantes fotovoltaïques o parcs eòlics tenint en compte de no afectar espais naturals protegits ni sòl rústic protegit amb la totalitat del projecte (incloent l'evacuació de l'energia i els accessos),
  - . fer servir la tecnologia més avançada del moment (la que generi més energia en menor superfície),
  - . execució amb la màxima reversibilitat possible,
  - . ús de materials òptims per a la seva posterior utilització o reciclatge,

Es planteja la necessitat de debatre si convenen poques instal·lacions i més grans o si convenen més instal·lacions petites perquè és difícil valorar les dues opcions sense entrar en detalls de cada cas particular. La mida és important per l'impacte que provoca en l'entorn però les esteses elèctriques i vials que necessiten les instal·lacions també creen impactes de manera que si n'hi ha poques de grans, aquests es redueixen. A més a més les més grans tenen una major rendibilitat econòmica i òbviament una major producció que s'ha de tenir en compte en l'assoliment de reducció d'emissions. Les petites tenen com a positiu que són susceptibles de ser promogudes per iniciatives ciutadanes, cooperatives o institucions municipals i enfocar-se cap a la desitjable sobirania energètica.

Una altra consideració és que cal que existeixi un acord entre els propietaris del sòl i els productors per a què sigui possible una instal·lació. Mentre no es faci la caracterització del sòl i la zonificació energètica es poden produir distorsions com que es produeixi un acord i el lloc no sigui el més idoni i a l'inrevés.

Les conclusions recullen i sintetitzen les consideracions exposades, destacant que cal considerar la transició energètica com una **estratègia d'interès general i urgent**. A Menorca és important demostrar que es pot fer de manera intel·ligent i conseqüent amb els objectius de desenvolupament sostenible. A més la jerarquia de beneficis i impactes té components subjectives i, per tant, sempre serà objecte de debat. La ciutadania i el poder polític han de contrapesar els punts a favor i els punts en contra de cara a la presa de decisions. En qualsevol cas, com més es tardi a reduir les emissions de GEH, majors seran els impactes i més costós adaptar-s'hi.

Vistos els informes del coordinador de les Directrius Estratègiques de Menorca (DEM) de dia 3.02.2019, que diu que la mitigació del canvi climàtic és una qüestió inajornable i preminent i recomana que la delimitació territorial de la zona afectada per la incoació de l'expedient de BIC exclouï l'àrea afectada per la instal·lació del parc fotovoltaic;

Vist l'informe del Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic de la UIB, que assenyala la necessitat d'emprendre la transició energètica i l'adopció de mesures de mitigació del canvi climàtic a través dels diferents compromisos adquirits per la comunitat internacional, amb l'aprovació d'importants textos legals: Convenció Marc de les Nacions Unides sobre Canvi Climàtic (1992), Protocol de Kyoto (1997), Acord de París (2015);

Vist l'acord de Ple de dia 18 de febrer de 2019, en relació amb el projecte fotovoltaic de Son Salamó i la incoació de l'expedient de BIC de la zona de Punta Nati (Esp. 0909-2019-000005), que aprova la proposta del conseller de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera que diu:

Primer. Donar suport a la incoació de l'expedient de la zona de Punta Nati com a bé d'interès cultural com a lloc d'interès etnològic promoguda pel Departament de Cultura i Educació del Consell Insular de Menorca,

Segon. Que la proposta de BIC de l'àrea de Punta Nati no impedeixi ni retardi l'ampliació del parc fotovoltaic de Son Salamó, sinó que faci compatibles les dues necessitats, d'acord amb el compromís que té l'illa en tant que és reserva de biosfera i la necessitat inajornable de prendre mesures per fer front al canvi climàtic.

Atesa la declaració d'interès general de la planta fotovoltaica de Son Salamó (Resolució 2015/50, d'11 de febrer), que va comptar amb informe favorable de la Comissió Balear de Medi Ambient i Resolució favorable de la consellera de Cultura;

Atès que la superfície del projecte d'ampliació de la planta fotovoltaica de Son Salamó va ser reduïda de 173 ha a 104,82 ha (un 40 %), amb informe favorable de la Comissió Tècnica Assessora de Patrimoni Històric del CIM en data 11.10.2016;

Atesa l'obligació de l'empresa que ha de construir la planta fotovoltaica d'assegurar la seva reversibilitat, la restauració de tots els elements etnològics del seu interior, que la seva vigència ha de ser d'un màxim de 30 anys i que una volta transcorreguts s'ha de fer una restitució paisatgística;

Vist l'establert en els articles 7 i següents de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, en relació amb els béns d'interès cultural i el procediment que cal seguir per a la seva incoació;

Vist que l'article 1.1 del Reglament de funcionament de les comissions tècniques assessores en matèria d'urbanisme i ordenació del territori i patrimoni històric del Consell Insular de Menorca estableix que la seva funció principal es concreta en l'estudi i l'informe de les propostes que es duen a consideració de tots els assumptes que, relacionats amb les matèries d'urbanisme i ordenació del territori i patrimoni històric, quedin subjectes a la competència resolutòria del Ple i del Consell Executiu o, així mateix, de qualsevol altre òrgan quan actuï la competència per delegació o desconcentració d'aquells dos;

Vist l'informe favorable de la Comissió Tècnica Assessora en matèria de Patrimoni Històric reunida dia 18 de març de 2019;

Atesa la proposta del conseller executiu del Departament de Cultura i Educació;

ACORD:

PRIMER.- No incoar l'expedient de declaració de bé d'interès cultural amb caràcter de lloc d'interès etnològic del paratge de Punta Nati, instat per la Societat Històrica Arqueològica Martí Bella de dia 23.09.2013 (RE 17.575), per la raó d'haver estat invalidada aquesta sol·licitud per la seva petició de 4.10.2017 (GE/019466/2007).

SEGON.- No incoar l'expedient de declaració de bé d'interès cultural amb caràcter de lloc d'interès etnològic del paratge de Punta Nati, instat per la Societat Històrica Arqueològica Martí Bella de dia 4.10.2017 (GE/019466/2007), per la raó de no estar fonamentada per un treball de camp que singularitzi els béns que han de ser objecte de la declaració, segons preveu l'article 5 de la Llei 12/1998, del patrimoni històric de les Illes Balears.

TERCER.- Incoar expedient de declaració de bé d'interès cultural amb caràcter de lloc d'interès etnològic de la zona de Punta Nati, d'acord amb la documentació que consta a l'expedient i la descripció que figura a l'informe tècnic del Servei de Patrimoni abans transcrit, excepte l'àrea del lloc de Son Salamó que s'identifica en el plànol dels annexos, on s'ha de situar la planta fotovoltaica, que ja compta amb l'autorització i l'interès general, i en atenció als informes mediambientals incorporats a l'expedient i a l'acord de Ple de dia 18 de febrer de 2019, d'acord amb la descripció següent:

1. DENOMINACIÓ DEL BÉ

Lloc d'interès etnològic de la zona de Punta Nati (Ciutadella, Menorca)

2. DESCRIPCIÓ

Tipus de bé

Bé d'interès cultural, amb la categoria de lloc d'interès etnològic que és definida per la Llei 12/1998, com a "lloc o paratge natural amb construccions o instal·lacions vinculades a formes de vida, cultura i activitats tradicionals del poble de les Illes Balears que mereixen ser preservats pel seu valor etnològic".

Objecte de la declaració

L'objecte de la present declaració de bé d'interès cultural és el conjunt de béns de caràcter etnològic que es descriuen als annexos més el paisatge que els envolta, configurat a partir d'aquests béns i la seva utilització per a la gestió agricolaramadera. Aquests béns es troben situats a les finques agrícoles de ses Truqueries, Son Salamó, Torrenova d'en Lozano, Torrevella d'en Lozano i Son Triai, de la zona de Punta Nati, del terme municipal de Ciutadella, la planimetria de les quals també s'adjunta.

Si bé és cert que les construccions etnològiques que configuren el paisatge de la zona de Punta Nati són les barraques i els ponts de bestiar, l'objecte de la declaració no només són aquests edificis, que són emblemàtics i en ocasions espectaculars, sinó tots els que estan fets a partir de la tècnica de la pedra en sec i tots els que podem considerar com a patrimoni etnològic.

Els béns i el paisatge on són inserits són testimoni del passat rural de la zona nord de Ciutadella, de la societat que hi habità i de les feines que s'hi realitzaven. El conjunt està format per elements de caràcter agrícola, ramader, domèstic i de recuperació de recursos hídrics, així com dels que han transformat el paisatge per treure'n profit per a l'activitat humana i el manteniment dels animals en un mitjà amb pocs recursos naturals. Predominen els béns construïts en pedra seca.

Pertinences del bé

Els béns als quals feim referència són:

Relacionats amb l'explotació agrícola i ramadera:

Barraques de bestiar: construccions de planta circular o en forma de ferradura, d'entre 2 i 8 cossos, cadascun dels quals és més petit a mesura que es puja. Algunes tenen els dos primers cossos per la part davantera que no tanquen. Porta d'accés a vegades amb corredor, altres no. Llindes d'entrada de marès o pedra calcària. Interior amb tècnica d'aproximació de filada i falsa volta, amb pedra més gran a la circumferència i més petita a mesura que puja. Algunes tenen menjadores a la façana i altres parets en forma d'ala. Emprades especialment pel bestiar oví i, a vegades, pel boví.

Ponts de bestiar: edificis generalment de planta rectangular, tot i que a vegades quadrangular. Coberta amb lloses de pedra a doble vessant, tipus quints de marès reblertes al damunt de terra i pedreny. Emprades pel bestiar oví.

Barraques de porcs: barraques tipus pont de bestiar, però de petites dimensions, amb teulada de lloses de marès a doble vessant.

Boers: edificis destinats a munyir les vaques, de tipologia molt diversa però generalment de planta rectangular, teulada a dues aigües i menjadores i bevedores a l'interior.

Pallisses: edifici generalment rectangular amb teulada a doble vessant i grans arcades que serveix per emmagatzemar la palla.

Estables: construccions de tipologia molt diversa, principalment rectangulars o quadrangulars. Parets de pedra o pedra i morter i teulada a dues aigües. Per estabular animals, principalment bestiar equí.

Menjadores: petits elements normalment inserits a les parets seques, a vegades fetes en marès a terra, per donar menjar al bestiar.

Bevedores: similars a les menjadores però per servir aigua.

Passadores de bestiar: forat a la paret seca amb llosa cobertora a fi que els animals puguin passar d'una tanca a una altra.

Corrals d'ullastre, d'alzina, de figuera i d'abelles: parets seques circulars, rectangulars o quadrangulars que serveixen per tancar arbres per protegir-los dels animals.

Eres, erons i casetes d'era: construccions circulars o ovalades, algunes picades a la roca, altres construïdes en marès i rajola. Serveixen per realitzar el procés de batre i realitzar les mesurades. Barraca rectangular o quadrangular de marès i sostre a doble vessant per guardar les eines de batre i seguir-ne el procés.

Relacionats amb la recollida, emmagatzematge i distribució de l'aigua:

Cisternes: sistema de recollida d'aigua des de teulades de diferents edificis. Format per un coll de cisterna, canals i bevedores.

Aljubs: sistema de recollida d'aigua de ròssec a partir de roquissars i canalitzacions picades a la roca o a partir d'edificacions construïdes i elevades amb una plataforma de trespol. Aquests dos sistemes porten l'aigua directament a un coll de cisterna. Conjunt de canals i bevedores.

Pous: ubicats a zones on passen venes d'aigua, amb coll de cisterna de planta quadrada i construïts de cantons de marès. Solen tenir bevedores i canals al voltant.

Sínies: sistema de recollida d'aigua que aprofita l'aigua de les capes freàtiques. L'aigua és pujada a partir d'un complex sistema d'engranatges i cordes estirat per una bístia en moviment circular i distribuïda cap a un safareig. Conté un coll de cisterna, canals i bevedores.

Pous de torn: com la sínia, però amb la particularitat que el moviment circular que ha de fer la bístia per treure l'aigua no és continu, fet que provoca que s'hagi de girar la direcció del moviment de l'animal per poder continuar. Això és així a causa del recorregut de les cordes. A diferència de la sínia, la maquinària del pou de torn permet extreure l'aigua de major profunditat. Conté un coll de cisterna, canals i bevedores.

Safareigs: grans tancs d'aigua per al seu emmagatzematge, generalment de planta rectangular. Connectat amb canals i que rep l'aigua de pous, pous de torn, sínies, cisternes o aljubs.

Bevedores: adscrites als sistemes de distribució d'aigua, sempre al costat de cisternes, aljubs, pous, sínies i pous de torn. Poden ser piques de marès o picades a la roca mare.

Canals: conjunt de sistemes de distribució de l'aigua provinents de qualsevol de les construccions que permeten la recaptació, l'emmagatzematge i la distribució de l'aigua.

Passos d'aigua: situats a les parets seques, permeten el lliure pas de l'aigua entre tanques a fi de no estancar-la i permetre correctament l'escorrentia de l'aigua per evitar danys al camp.

Síquies: sistemes picats a la roca per permetre l'escorrentia de l'aigua.

Relacionats amb l'explotació de les matèries primeres:

Pedreres de marès: aprofitament de la roca per a la construcció de diferents edificis. En trobam de manuals i ja de mecàniques a les dècades més modernes. De grans dimensions i altres de més petites.

Relacionats amb la caça:

Amagatalls de caçador: petites construccions circulars de paret seca. Punts d'observació del caçador.

Relacionats amb el sistema de parcel·lació i altres derivats de la pedra en sec:

Parets seques de delimitació de tanques i finques

Petites parets seques enmig de les tanques per conduir l'aigua, arrecerar el vent i llevar còdols.

3. DELIMITACIÓ DE L'ENTORN DE PROTECCIÓ

La delimitació que es proposa ve definida en la cartografia adjunta i comprèn l'àrea nord-occidental del terme municipal de Ciutadella, en una àrea geològica de materials calcarenítics i dolomítics de les èpoques juràssica i terciària. Comprèn una superfície de 9.334.148,69 m².

Tota l'àrea de la declaració es troba en sòl rústic protegit i en una zona qualificada d'àrea d'interès paisatgístic. Una zona és àrea d'interès agrari, segons el Pla Territorial Insular. També està afectada per l'àrea natural d'especial interès Me-1, costa nord de Ciutadella.

La línia que delimita el lloc d'interès etnològic segueix el següent traçat:

Nord i oest:

El límit del BIC coincideix amb la línia de la DPMT.

Sud-est:

S'inicia la delimitació en la línia de la DPMT de la paret mitgera entre el lloc de ses Truqueries i sa Torre del Ram (1) UTM 56 84 73 / 4430504 continuant per aquesta paret sobre la mitgera entre ses Truqueries i sa Torreta Blanca fins a la carretera de Cala en Blanes, a l'inici de la primera paret de tanca abans del camí d'accés a les cases de ses Truqueries (2) UTM 570097 / 4429018.

Sud:

Des d'aquest punt es perllonga cap al nord fins a la paret mitgera entre ses Truqueries i Son Salamó (3) UTM 570337 / 4430066, passant per les parets de tanca que voregen les cases del lloc de ses Truqueries. Continua per aquesta fins al punt (4) UTM 570337 / 4430544, on gira cap a l'est per les parets de tanca travessant Son Salamó fins a arribar al camí que duu a les cases (5) UTM 570667 / 4430637. Continua cap al nord per la paret de tanca fins al límit de l'ampliació de la planta de fotovoltaïques en el punt (6) UTM 570694 / 4430791, on gira cap a l'oest seguint les parets de les tanques que hi ha al nord de les cases de Son Salamó fins a arribar a la paret mitgera amb ses Truqueries (7) UTM 570279 / 44 30755. Segueix cap al nord per la paret mitgera fins al punt (8) UTM 569943 / 4431800, on gira cap a l'oest i segueix per les parets de tanca que voregen l'ampliació de la planta passant pels punts (9) UTM 570202 / 4431836, (10) UTM 570155 / 4432331 i (11) UTM 570368 / 4432465. En aquest punt segueix cap al sud per la paret de tanca paral·lel a la carretera fins a arribar a aquesta (12) UTM 570720 / 4431500. Travessa la carretera fins al punt (13) UTM 570950 / 4430868 de la vorera del camí a Punta Nati, on es perllonga cap a l'est en línia recta dins el lloc de Torrevella d'en Lozano fins a la paret que delimita amb l'entorn de la zona arqueològica del poblat talaiòtic (14) UTM 571204 / 4430897, on gira cap al sud per continuar per la paret que delimita el nucli rural de s'Hort d'en Vigo fins a la paret de tanca de Son Triai (15) UTM 572031 / 4430563.

Est:

Continua cap al nord fins a la mitgera amb Son Fe Vell (16) UTM 572033 / 4430940 continuant per aquesta fins que la mitgera passa a ser entre Son Triai i Son Bernadí (17) UTM 572269 / 4431267. Continua cap al nord passant per la mitgera amb So n'Escudero (18) UTM 572306 / 4432855 fins a arribar a la DPMT (19) UTM 572259 / 4434027.

4. MEMÒRIA HISTÒRICA

Existeix molt poca documentació històrica sobre la zona de Punta Nati anterior al segle XVI a causa de la més que probable desaparició dels arxius arran dels assalts turcs que patí l'illa.

No obstant això, tenim restes materials que ens indiquen que la zona va estar poblada en època prehistòrica i romana. Un bon exemple n'és el cap costaner des Pop Mosquer, gairebé a la mitgera entre els llocs de sa Torre del Ram i ses Truqueries, o els grans poblats talaiòtics de Torrevella d'en Lozano. També hi ha representades àrees funeràries amb hipogeus de planta allargada, com el de ses Truqueries o Son Salamó, i coves, tant naturals com artificials, que es poden veure per tots els llocs. També és ben present la presència medieval islàmica, sobretot als poblats talaiòtics reocupats, i especialment les necròpolis rurals amb tombes antropomorfes picades a la roca, que es poden veure a tots els llocs de la present proposta de declaració.

Però una de les primeres dates històriques amb documents escrits que tenim dels llocs de la proposta de declaració la tenim a ses Truqueries, d'on tenim constància que les cases del lloc es construeixen i/o reformen entre els anys 1635 i 1637, amb reformes constants, de les quals la més coneguda és la de 1842. Això respon a les ampliacions al llarg dels anys per adaptar les construccions a les necessitats de les tasques del camp. El cas de ses Truqueries és gairebé únic a Menorca, ja que presenta una arquitectura molt unitària i de tipus pal·ladià i amb molta simetria, on es defineixen bé les dues plantes de l'edifici. Hem de destacar un altre element del casat d'aquest lloc, la capella. Dedicada a Nostra Senyora de la Concepció, apareix documentada l'any 1782 i es tracta del primer oratori documentat al terme de Ciutadella. No coneixem la data concreta de la seva construcció ni del seu primer ús, però és molt probable que sigui anterior a 1782.

Més desconegudes són les dates de construcció de les cases de lloc de Son Salamó, Torrenova, Torrevella i Son Triai, però seria molt probable que es creessin també durant el segle XVII en una època propera a la de ses Truqueries. Tots aquests llocs canviaran a partir del segle XVIII i, sobretot, a inicis del segle XIX, moment en qual es construeixen la gran majoria de béns etnològics objecte d'aquesta declaració i quan es comença a configurar el paisatge actual de l'àrea de Punta Nati. Les causes d'aquest canvi paisatgístic i de la construcció del patrimoni etnològic han estat ja esmentades anteriorment i s'ha d'incidir en la importància del comte de Torre-saura, que rebé el seu títol nobiliari l'any 1817 i que propicià la construcció d'aquests edificis. Des d'aquest moment la història de l'àrea de Punta Nati segueix el ritme i la cronologia esmentats anteriorment, amb una explotació agrícola i ramadera molt intensa.

Durant la segona meitat del segle XIX l'arxiduc Lluís Salvador visità aquesta zona i la defineix a la seva obra *Die Balearen*, on dibuixa també una barraca de bestiar del lloc de ses Truqueries.

No es coneix amb exactitud a partir de quin moment es comencen a construir els elements etnològics de la zona de Punta Nati. A vegades s'ha dit que poden ser una evolució natural de la tècnica constructiva ciclòpia del moment talaiòtic; no obstant això, el fet de tenir tanta similitud amb altres llocs de la Mediterrània fa que s'hagi de pensar més en un fenomen producte de la gestió ramadera, fonamentalment ovina, molt similar també a tota la conca mediterrània i com a resposta al comerç de la llana.

En el cas que ens ocupa algunes de les construccions en pedra seca, que són els elements etnològics més destacables de la zona de Punta Nati, tenen inscrit l'any de construcció, bé a la llinda de l'entrada o bé a l'interior. Segons Sastre (1989,16), la barraca més antiga seria la denominada des Comte, al lloc de ses Tres Alqueries (ses Truqueries), que podria ser de 1798. La resta es desenvolupen durant tot el segle

XIX. L'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria les esmenta en el seu recorregut per l'illa de Menorca. Tant Sastre com l'Arxiduc ens parlen que aquests tipus de construccions estan esteses per tota l'illa, encara que la part més monumental es troba als llocs de la zona nord-oest de Ciutadella.

A inicis del segle XX tots els llocs d'aquesta àrea segueixen en ple funcionament i explotació del territori, però entraran en declivi entre els anys 60 i 70 amb la industrialització de l'illa, el canvi cap a una economia terciària, el turisme i l'èxode del camp a la ciutat. Al segle XXI aquestes finques han perdut ja gran part de la importància agrícola i ramadera. La majoria encara tenen pagès que les explota, però molt enfora del nombre de treballadors, tant pagesos com missatges, i d'animals que arribaren a tenir durant el segle XIX i primera meitat del XX. Alguns d'aquests llocs han fins i tot readaptat els seus casats per adaptar-los a nous usos. El canvi social, econòmic i d'usos dels darrers cinquanta anys continua avui en dia passant del sector primari i secundari cap al terciari i això ha deixat sense ús aquests elements i, per tant, n'ha afectat l'estat de conservació.

L'altra afectació patida és la implantació d'usos aliens a la gestió agrícola, com és un femer municipal, avui en dia amortitzat, i una planta fotovoltaica a Son Salamó; un aparcament a Torrevella d'en Lozano, i l'ús residencial al sud d'aquesta mateixa finca.

5. ESTAT DE CONSERVACIÓ DEL BÉ

L'estat de conservació del lloc d'interès etnològic és regular si ens atenim a l'estat d'alguns dels elements etnològics ja en desús i també als elements introduïts en el paisatge: un femer municipal amortitzat a Son Salamó, un aparcament a Torrevella i la planta fotovoltaica existent en aquests moments a Son Salamó. Per altra banda, l'estat de conservació dels elements etnològics presenten diversitat de graus, ja que alguns estan en molt bon estat i l'estat d'altres és deficient, segons es detalla a les fitxes de catalogació que consten a la base de dades del CIM.

6. LOCALITZACIÓ

El lloc d'interès etnològic es troba localitzat a l'àrea nord-occidental de Menorca, al terme municipal de Ciutadella, a banda i banda del camí del far de punta Nati i repartit en el següent conjunt de finques:

- Ses Truqueries

Referència cadastral: 07015A001000050000OF Localització: polígon 1 parcel·la 5
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 2072
Codi registral únic de finca: 07007000036148

- Son Salamó

Referència cadastral: 07015A001000060000OM Localització: polígon 1, parcel·la 6
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 3643
Codi registral únic de finca: 07007000013736

- Torrenova d'en Lozano

Referència cadastral: 07015A002000030000OA Localització: polígon 2, parcel·la 3
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 3517
Codi registral únic de finca: 07007000036179

- Torrevella d'en Lozano

Referència cadastral: 07015A002000010000OH Localització: polígon 2, parcel·la 1
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 3516
Codi registral únic de finca: 07007000018182

- Son Triai

Referència cadastral: 07015A002000040000OB Localització: polígon 2, parcel·la 4
Registre de la propietat: de Ciutadella de Menorca
Finca de Ciutadella núm.: 3518
Codi registral únic de finca: 07007000048844

Es poden consultar la localització i les coordenades de cadascun dels béns integrats en el conjunt etnològic en les llistes que s'adjunten en l'annex.

7. TITULAR DE PROPIETAT

- Sa Torre del Ram: Encantos de Menorca
- Ses Truqueries: Fasfort SA
- Son Salamó: Soledad Manso Zubeldia (usdefruït) i Maria Mercedes Squella Manso (propietat)
- Torrenova d'en Lozano: Bartolomé Flortí Bosch i Maria del Pilar Juaneda Anglada
- Torrevella d'en Lozano: Gonzalo de Olives Lluch
- Son Triai: Jerónimo Pasqual Vivó.

8. LIMITACIONS ESPECÍFIQUES QUE HA D'OBSERVAR EL TITULAR DEL BÉ

Totes les intervencions sobre el lloc d'interès etnològic de Punta Nati, excepte les feines agrícoles i les obres de manteniment de les cases del lloc, necessitaran l'autorització de l'organisme competent en matèria de patrimoni històric, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei 12/1998, fins a l'aprovació del seu pla especial de protecció o instrument urbanístic equivalent.

9. CRITERIS BÀSICS QUE AMB CARÀCTER ESPECÍFIC HAN DE REGIR LES INTERVENCIONS

Les intervencions dins tota la zona delimitada com a lloc d'interès etnològic han d'anar encaminades al manteniment de les tasques relacionades amb l'agricultura i la ramaderia, i a la protecció, al manteniment i a la restauració dels elements etnològics que el conformen, així com a la investigació, a l'estudi i a la valoració del bé.

BIBLIOGRAFIA

- Andreu, J. (2008): Arquitectura tradicional de les Balears, Col·lecció Ramon Llull, 10, Pollença.
- Autors diversos (1999). "Antropologia I", a Enciclopèdia de Menorca. Tom XIV. Obra Cultural de Menorca. Ciutadella
- Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria (1890). La isla de Menorca. Ed. Sa Nostra, Palma de Mallorca. Reedició en castellà de Die Balearen in wort und bildgeschildert.
- Arxiduc Lluís Salvador (2000): Die Balearen. Die Insel Menorca (1890-1891), Col·lecció La Foradada.
- Camps Extremera, A., Elorduy, J. (1998): El camp de Menorca. Patrimoni etnològic construït, CIME, Aj. Ciutadella, Sa Nostra.
- Camps Extremera, Antoni (2006). "La arquitectura rural en piedra seca de Menorca (Illes Balears)" a Narria 109-112. Estudios de artes y costumbres populares. Ed. Museo de Artes y Tradiciones Populares. Madrid.
- Carbonell Salom, M.; Marquès Sintès, M. (2011): Conèixer i reconèixer el patrimoni etnològic d'Alaior, al programa de festes de Sant Llorenç, pàg. 27-48, Alaior, l'Ajuntament.
- Casanovas Camps, M.A. (2016): Història de Menorca, Editorial Moll, Palma.
- Sastre Moll, J. (1989): Las barracas menorquinas, construcciones rurales de piedra seca, Trabajos del Museo de Menorca, 9, Mahón.
- Sastre Moll, J (2002): La catalogació dels béns immobles de l'àrea septentrional del terme de ciutadella (Menorca). Treball inèdit encomanat pel Consell Insular de Menorca amb les fitxes dels béns bolcades al sistema Alia.
- Vidal Hernández, Josep Miquel (2009). Menorca. Reserva de la Biosfera. Institut Menorquí d'Estudis. Agència Menorca de la Biosfera, Maó.

QUART.- Instar el Consell Insular de Menorca que, una vegada hagi transcorregut la vida útil de la planta fotovoltaica, que s'ha previst en 30 anys, s'hagi restituit el paisatge de la zona i s'hagin restaurat tots els béns etnològics ubicats a l'interior de la planta, promogui la incorporació d'aquesta zona d'ampliació de la planta fotovoltaica de Son Salamó al lloc d'interès etnològic de Punta Nati.

CINQUÈ.- Notificar l'acord al Registre de Béns d'Interès Cultural de la CAIB i al Registre General de Béns d'Interès Cultural del Ministeri de Cultura i Esports, perquè en facin l'anotació preventiva.

SISÈ.- Sol·licitar a l'IME l'informe previst en l'art. 9.1 a, d'acord amb l'art. 96 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

SETÈ.- Notificar l'acord a tots els interessats i a l'Ajuntament de Ciutadella, d'acord amb el que estableixen l'art. 8 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, i l'article 40 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

VUITÈ.- Publicar l'acord en el BOIB i en el BOE als efectes d'informació pública, conformement amb el que preveu l'article 83 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

B) ANNEX I: LLISTA DE BÉNS ETNOLÒGICS

SON SALOMÓ						
Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
SSA	E24	Son Salamó	Gravats/pintures	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E24	Son Salamó	Barraca de bestiar	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E24	Son Salamó	Aljub	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E24	Son Salamó	Abeuradors	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E24	Son Salamó	Menjadora/es	4432548	570070	Aljub, s'
SSA	E25	Son Salamó	Pont de bestiar	4432060	570040	
SSA	E26	Son Salamó	Barraca de bestiar	4432010	570115	
SSA	E27	Son Salamó	Barraca de bestiar	4431892	570150	
SSA	E43	Son Salamó	Pou de torn	4430720	570489	Pou des Bouer, es
SSA	E44	Son Salamó	Pont de bestiar	4430698	570419	Cases, ses
SSA	E50	Son Salamó	Pont de bestiar	4430735	570539	
SSA	E51	Son Salamó	Era	4430739	570592	Eres de Son Solamó
SSA	E52	Son Salamó	Paissa	4430740	570519	
SSA	E52	Son Salamó	Bouer	4430740	570519	
SSA	E53	Son Salamó	Pont de bestiar	4432340	570010	
SSA	E56	Son Salamó	Pont de bestiar	4432455	570259	
SSA	E60	Son Salamó	Barraca de bestiar	4432008	570597	
SSA	E61	Son Salamó	Pont de bestiar	4432068	570574	
SSA	E62	Son Salamó	Barraca de bestiar	4432211	570557	
SSA	E63	Son Salamó	Pont de bestiar	4432248	570494	
SSA	E64	Son Salamó	Pont de bestiar	4432468	570369	
SSA	E84	Son Salamó	Pont de bestiar	4431615	570969	
SON TRIAI						
Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
STY	E01	Son Triai	Barraca de bestiar	4433105	572255	Tanca de s'Antigot
STY	E02	Son Triai	Pont de bestiar	4433135	572024	Tanca de s'Aljub d'Enmig
STY	E03	Son Triai	Barraca de bestiar	4433247	572055	Barrancó Gran , es
STY	E04	Son Triai	Barraca de bestiar	4433208	571899	
STY	E05	Son Triai	Barraca de bestiar	4433269	571885	
STY	E06	Son Triai	Barraca de bestiar	4433545	571787	
STY	E06	Son Triai	Menjadora/es	4433545	571787	
STY	E07	Son Triai	Pont de bestiar	4433657	571992	
STY	E07	Son Triai	Menjadora/es	4433657	571992	
STY	E08	Son Triai	Barraca de bestiar	4433541	572009	Tanquetes, ses
STY	E09	Son Triai	Barraca de bestiar	4433460	571930	Tanquetes, ses

STY	E10	Son Triai	Barraca de bestiar	4433002	572019	Tanca de s'Aljub d'Enmig
STY	E11	Son Triai	Barraca de bestiar	4433165	571834	
STY	E12	Son Triai	Barraca de bestiar	4430771	571755	
STY	E13	Son Triai	Barraca de bestiar	4430586	571815	
STY	E14	Son Triai	Barraca de bestiar	4430731	571962	
STY	E15	Son Triai	Barraca de bestiar	4431555	572285	
STY	E16	Son Triai	Barraca de bestiar	4431604	572248	
STY	E17	Son Triai	Barraca de bestiar	4431604	572141	
STY	E18	Son Triai	Barraca de bestiar	4431630	572118	
STY	E19	Son Triai	Pont de bestiar	4431750	572184	
STY	E19	Son Triai	Menjadora/es	4431750	572184	
STY	E20	Son Triai	Pont de bestiar	4431837	572099	
STY	E21	Son Triai	Pont de bestiar	4431775	571940	
STY	E21	Son Triai	Menjadora/es	4431775	571940	
STY	E22	Son Triai	Pont de bestiar	4431490	572069	
STY	E23	Son Triai	Pou de torn	4431370	571989	
STY	E23	Son Triai	Abeuradors	4431370	571989	
STY	E24	Son Triai	Barraca de bestiar	4432817	572111	Tanca que Arriba as Pont
STY	E25	Son Triai	Barraca de bestiar	4432957	571940	
STY	E26	Son Triai	Pont de bestiar	4432894	571936	
STY	E27	Son Triai	Barraca de bestiar	4431450	572364	
STY	E28	Son Triai	Barraca de bestiar	4433365	571829	
STY	E29	Son Triai	Barraca de bestiar	4433467	571771	
STY	E30	Son Triai	Barraca de bestiar	4433595	571879	Tanca de sa Camamil-la
STY	E32	Son Triai	Barraca de bestiar	4433064	572076	Tanca de sa Figuera
STY	E33	Son Triai	Pont de bestiar	4432705	572204	
STY	E33	Son Triai	Menjadora/es	4432705	572204	
STY	E34	Son Triai	Barraca de bestiar	4432747	571995	
STY	E35	Son Triai	Barraca de bestiar	4432565	571939	
STY	E36	Son Triai	Pont de bestiar	4432530	571974	
STY	E37	Son Triai	Pont de bestiar	4432396	572019	
STY	E37	Son Triai	Menjadora/es	4432396	572019	
STY	E38	Son Triai	Barraca de bestiar	4432387	571929	
STY	E39	Son Triai	Barraca de bestiar	4432241	572114	
STY	E40	Son Triai	Barraca de bestiar	4432541	572181	
STY	E41	Son Triai	Barraca de bestiar	4431320	571819	
STY	E42	Son Triai	Barraca de bestiar	4431412	571931	
STY	E43	Son Triai	Pont de bestiar	4431427	571878	
STY	E44	Son Triai	Pont de bestiar	4431720	571904	
STY	E45	Son Triai	Barraca de bestiar	4431860	571899	
STY	E46	Son Triai	Barraca de bestiar	4432107	572245	
STY	E47	Son Triai	Barraca de bestiar	4432211	572303	
STY	E48	Son Triai	Barraca de bestiar	4431911	572294	
STY	E49	Son Triai	Barraca de bestiar	4431978	572097	
STY	E50	Son Triai	Barraca de bestiar	4431858	572314	
STY	E51	Son Triai	Barraca de bestiar	4431360	572246	
STY	E52	Son Triai	Barraca de bestiar	4431315	572129	

http://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

STY	E53	Son Triai	Barraca de bestiar	4431099	571704	
STY	E54	Son Triai	Pont de bestiar	4430940	572026	
STY	E54	Son Triai	Menjadora/es	4430940	572026	
STY	E56	Son Triai	Cisterna	4432898	572197	
STY	E56	Son Triai	Abeuradors	4432898	572197	
STY	E56	Son Triai	Menjadora/es	4432898	572197	
STY	E57	Son Triai	Canalització d'aigua	4433008	571970	
STY	E58	Son Triai	Pont de bestiar	4431500	572165	
STY	E59	Son Triai	Pas d'aigua	4431417	571983	
STY	E61	Son Triai	Era	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Cisterna	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Païssa	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Bouer	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Canalització d'aigua	4431134	571905	
STY	E61	Son Triai	Menjadora/es	4431134	571905	
STY	E62	Son Triai	Pedrera	4430818	572013	
STY	E63	Son Triai	Aljub	4431005	571880	
STY	E77	Son Triai	Menjadora/es	4431476	571043	

TORRENOVA D'EN LOZANO

Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
TNL	E01	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431143	571657	Pleta de ses Mates
TNL	E02	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431682	571609	Tanca de sa Barraca
TNL	E03	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431986	571516	Na Prima
TNL	E04	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432133	571594	Pleta Llarga, sa
TNL	E04	Torrenova d'en Lozano	Cisterna	4432133	571594	Pleta Llarga, sa
TNL	E04	Torrenova d'en Lozano	Abeuradors	4432133	571594	Pleta Llarga, sa
TNL	E05	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432168	571672	Na Cucó
TNL	E06	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432457	571728	Talaieta, sa
TNL	E07	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432364	571828	Na Pinyada de Dalt
TNL	E08	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432979	571716	Pastora de ses Piques, sa
TNL	E09	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433263	571528	
TNL	E10	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433070	571314	Terranoveta de sa Barraca
TNL	E11	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432882	571270	Tanca de sa Siquia
TNL	E12	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432553	571351	Cisterneta, sa
TNL	E13	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432334	571398	Na Maleïda
TNL	E14	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431895	571444	Terranova de s'Ordi de Baix
TNL	E15	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432072	571409	Terranova de s'Ordi de dalt
TNL	E16	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432405	571449	Na Maleïda
TNL	E17	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432490	571459	
TNL	E18	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432909	571881	Pleta de s'Aljub Vell
TNL	E19	Torrenova d'en Lozano	Aljub	4432890	571904	Aljubs, els
TNL	E19	Torrenova d'en Lozano	Abeuradors	4432890	571904	Aljubs, els
TNL	E20	Torrenova d'en Lozano	Molí de sang	4431057	571451	Cases, ses
TNL	E21	Torrenova d'en Lozano	Pou de torn	4430920	571589	Pou, es
TNL	E21	Torrenova d'en Lozano	Abeuradors	4430920	571589	Pou, es
TNL	E22	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433350	571509	Marina, sa
TNL	E22	Torrenova d'en Lozano	Bassa	4433350	571509	Marina, sa

TNL	E23	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433034	571216	Terranoveta Atracat de Torrevella
TNL	E24	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432868	571301	Tanca de sa Síquia
TNL	E25	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433015	571409	
TNL	E26	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433419	571546	Terranova des Pont de Baix
TNL	E27	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433463	571693	Terranova des Pont de Baix
TNL	E28	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433235	571735	Calapé Mal, es
TNL	E29	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433149	571619	Terranoveta de sa Teula
TNL	E30	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433230	571533	Terranoveta de sa Teula
TNL	E31	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433005	571519	Pastora Gran, sa
TNL	E32	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433131	571505	Pleta Nou de Baix
TNL	E33	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4433123	571468	Tanca de s'Aljub Nou
TNL	E34	Torrenova d'en Lozano	Cisterna	4433135	571499	Pleta Nou de Dalt
TNL	E34	Torrenova d'en Lozano	Abeuradors	4433135	571499	Pleta Nou de Dalt
TNL	E35	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431779	571768	
TNL	E36	Torrenova d'en Lozano	Canalització d'aigua	4432850	571419	Na Pont Foradat
TNL	E37	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4430825	571634	Pla , es
TNL	E38	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4430780	571578	Pla, es
TNL	E39	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431070	571644	Tanca des Pou de Baix
TNL	E40	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431890	571809	Na Pinyada de baix
TNL	E41	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431364	571726	Tanca des Forn
TNL	E41	Torrenova d'en Lozano	Bassa	4431364	571726	Tanca des Forn
TNL	E42	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431420	571539	Segona, sa
TNL	E43	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431407	571570	Menjadores, ses
TNL	E43	Torrenova d'en Lozano	Menjadora/es	4431407	571570	Menjadores, ses
TNL	E44	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431133	571484	Figural de Darrere es Bouer
TNL	E45	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431348	571422	Tanca Totdret
TNL	E46	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431065	571432	Pont des Gall d'Indi
TNL	E47	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431584	571372	Sivina Petita, sa
TNL	E48	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431765	571456	
TNL	E49	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432314	571794	Na Pinyada de Dalt
TNL	E49	Torrenova d'en Lozano	Canalització d'aigua	4432314	571794	Na Pinyada de Dalt
TNL	E50	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432654	571460	Coster d'en Jaume
TNL	E51	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432021	571611	Na Pagell
TNL	E52	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4431600	571514	Sivina Gran, sa
TNL	E53	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432392	571724	Na Cucó
TNL	E54	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432460	571709	Talaieta, sa
TNL	E55	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432558	571747	Talaieta, sa
TNL	E56	Torrenova d'en Lozano	Pont de bestiar	4432677	571567	Talaia Gran, sa
TNL	E57	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432687	571627	Talaia Gran, sa
TNL	E58	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432776	571585	Talaia Gran, sa
TNL	E59	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432771	571786	Na Colze
TNL	E60	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432456	571834	Talaia, sa
TNL	E61	Torrenova d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431859	571658	Na Pagell
TNL	E62	Torrenova d'en Lozano	Bouer	4431072	571490	
TNL	E62	Torrenova d'en Lozano	Menjadora/es	4431072	571490	
TNL	E65	Torrenova d'en Lozano	Pas d'aigua	4432103	571368	

http://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

TNL	E65	Torrenova d'en Lozano	Canalització d'aigua	4432103	571368	
TNL	E67	Torrenova d'en Lozano	Era	4431730	571810	
TNL	E67	Torrenova d'en Lozano	Bassa	4431730	571810	
TNL	E68	Torrenova d'en Lozano	Bassa	4433335	571095	
SES TRUQUERIES						
Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
TRU	E01	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430015	569891	Barraca de sa Tanca d'Enmig
TRU	E02	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430187	569790	
TRU	E03	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430193	569991	
TRU	E04	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430305	569971	
TRU	E05	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430396	570074	
TRU	E06	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430408	570160	
TRU	E07	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430586	570131	
TRU	E08	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430794	570101	Barraca de sa Tanca de sa Cova
TRU	E09	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430630	569961	
TRU	E10	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430717	569872	
TRU	E11	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430887	569797	
TRU	E12	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431106	570007	
TRU	E13	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431304	569859	
TRU	E14	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431473	569930	
TRU	E15	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431670	569874	
TRU	E16	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431945	569604	
TRU	E17	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431233	569687	
TRU	E18	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431025	569724	
TRU	E19	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430672	569565	
TRU	E20	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430392	569713	
TRU	E21	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429984	570115	
TRU	E22	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430111	570231	
TRU	E23	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429933	570228	
TRU	E30	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429830	569803	
TRU	E31	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429888	569808	
TRU	E32	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429990	569564	
TRU	E33	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430110	569444	
TRU	E34	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430320	569389	
TRU	E35	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430400	569339	
TRU	E36	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430490	569334	
TRU	E37	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430533	569154	
TRU	E38	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430513	568905	
TRU	E39	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430740	569070	
TRU	E40	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430250	569059	
TRU	E41	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430025	569050	
TRU	E42	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429895	569279	Barraca d'es Comte
TRU	E43	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429805	569404	
TRU	E44	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429592	569598	
TRU	E45	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429681	569714	
TRU	E46	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429559	569719	

http://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

TRU	E47	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429503	569987	
TRU	E48	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429360	569881	
TRU	E49	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4429206	570012	
TRU	E50	Ses Truqueries	Aljub	4430417	569498	
TRU	E50	Ses Truqueries	Cisterna	4430417	569498	
TRU	E50	Ses Truqueries	Abeuradors	4430417	569498	
TRU	E51	Ses Truqueries	Aljub	4431135	569791	
TRU	E51	Ses Truqueries	Cisterna	4431135	569791	
TRU	E51	Ses Truqueries	Abeuradors	4431135	569791	
TRU	E52	Ses Truqueries	Pou de torn	4430540	570118	
TRU	E52	Ses Truqueries	Abeuradors	4430540	570118	
TRU	E53	Ses Truqueries	Pou	4431150	569279	Pou de sa Marina, es
TRU	E53	Ses Truqueries	Bassa	4431150	569279	Pou de sa Marina, es
TRU	E53	Ses Truqueries	Cocó	4431150	569279	Pou de sa Marina, es
TRU	E53	Ses Truqueries	Abeuradors	4431150	569279	Pou de sa Marina, es
TRU	E74	Ses Truqueries	Era	4429743	570073	
TRU	E74	Ses Truqueries	Caseta d'era	4429743	570073	
TRU	E76	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4429859	569987	
TRU	E79	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4429952	569704	
TRU	E80	Ses Truqueries	Pedreria	4429874	569712	
TRU	E83	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4429670	569789	
TRU	E84	Ses Truqueries	Pedreria	4429687	569835	
TRU	E85	Ses Truqueries	Abeuradors	4429680	569915	
TRU	E86	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4429526	569821	
TRU	E86	Ses Truqueries	Corral	4429526	569821	
TRU	E88	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4429291	569770	
TRU	E90	Ses Truqueries	Pou de torn	4429677	569959	
TRU	E90	Ses Truqueries	Safareig	4429677	569959	
TRU	E90	Ses Truqueries	Abeuradors	4429677	569959	
TRU	E92	Ses Truqueries	Soll	4429694	569963	
TRU	E92	Ses Truqueries	Bassa	4429694	569963	
TRU	E94	Ses Truqueries	Pedreria	4429651	569702	
TRU	E95	Ses Truqueries	Aljub	4429860	570055	
TRU	E95	Ses Truqueries	Bouer	4429860	570055	
TRU	E97	Ses Truqueries	Menjadora/es	4429971	570081	
TRU	E98	Ses Truqueries	Menjadora/es	4429926	570105	
TRU	E101	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430329	569913	
TRU	E102	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430271	570267	
TRU	E103	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430493	570143	
TRU	E104	Ses Truqueries	Corral	4430650	570195	
TRU	E105	Ses Truqueries	Pedreria	4430635	570137	
TRU	E106	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430488	570099	
TRU	E107	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430258	569635	
TRU	E108	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430171	569729	
TRU	E109	Ses Truqueries	Corral	4430778	570044	
TRU	E111	Ses Truqueries	Pedreria	4430458	569727	
TRU	E112	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430525	569714	

http://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

TRU	E113	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430495	569684	
TRU	E115	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430982	569935	
TRU	E117	Ses Truqueries	Amagatall de caçador	4431130	569763	
TRU	E118	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4431177	569762	
TRU	E119	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430966	569476	
TRU	E120	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4431380	569788	
TRU	E121	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4431765	569735	
TRU	E124	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4431564	569770	
TRU	E126	Ses Truqueries	Pedrerà	4429615	569760	
TRU	E127	Ses Truqueries	Pont de bestiar	4430253	568998	
TRU	E128	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4430297	568981	
TRU	E129	Ses Truqueries	Pas d'aigua	4430590	568943	
TRU	E131	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431249	569259	
TRU	E131	Ses Truqueries	Menjadora/es	4431249	569259	
TRU	E132	Ses Truqueries	Bassa	4431572	568975	
TRU	E134	Ses Truqueries	Barraca de bestiar	4431241	569408	
TRU	E134	Ses Truqueries	Menjadora/es	4431241	569408	
TRU	E136	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4429555	569665	
TRU	E137	Ses Truqueries	Pedrerà	4429526	569544	
TRU	E138	Ses Truqueries	Pedrerà	4429666	569575	
TRU	E139	Ses Truqueries	Pedrerà	4429772	569499	
TRU	E142	Ses Truqueries	Amagatall de caçador	4430524	568720	
TRU	E146	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4430862	569255	
TRU	E151	Ses Truqueries	Amagatall de caçador	4431426	569455	
TRU	E154	Ses Truqueries	Canalització d'aigua	4430048	569650	
TRU	E155	Ses Truqueries	Pou	4429962	569706	
TRU	E157	Ses Truqueries	Pedrerà	4429886	569665	

TORREVELLA D'EN LOZANO

Codi	Número	Lloc	Tipologia	Y	X	Nom comú
TVL	E01	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430965	571136	Tanca des Pou
TVL	E02	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4430991	571266	Tanca des Pou
TVL	E03	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4430732	571231	Talaia, sa
TVL	E04	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430856	571484	
TVL	E05	Torrevel·la d'en Lozano	Pedrerà	4431062	570865	Sibil·linar, es
TVL	E05	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431062	570865	Sibil·linar, es
TVL	E06	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431348	570831	Pleta des Sibil·linar
TVL	E07	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431415	570751	Camp des Mardans de Baix
TVL	E08	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431438	570860	Camp des Mardans de Baix
TVL	E09	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431531	570944	Camp des Mardans de Baix
TVL	E10	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431591	570983	Dissabtes, es
TVL	E11	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431653	570865	Camp des Mardans de Dalt
TVL	E12	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431711	571114	Vermella de Dalt
TVL	E13	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431800	570841	Passatge, es
TVL	E14	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431861	570910	Na Roseta des Pont Nou
TVL	E15	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431912	571104	Veles, ses
TVL	E16	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431908	571204	Veles, ses
TVL	E17	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431945	571242	Veles, ses

TVL	E18	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431991	571292	Veles, ses
TVL	E19	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431991	571038	Pleta de sa Barraqueta
TVL	E20	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432138	571076	Pleta des Pont
TVL	E21	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432148	571190	Camp des Cavalls
TVL	E22	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432450	571294	Piló, es
TVL	E23	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432565	571269	Tanca de sa Barraca
TVL	E24	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432763	571158	Torniera, sa
TVL	E25	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431838	570952	Na Roseta des Pont Nou
TVL	E26	Torrevel·la d'en Lozano	Pou de torn	4430921	571019	
TVL	E26	Torrevel·la d'en Lozano	Sínia	4430921	571019	
TVL	E26	Torrevel·la d'en Lozano	Safareig	4430921	571019	
TVL	E27	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430932	570893	
TVL	E28	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430920	570989	
TVL	E29	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431284	571019	Pont des Cavall
TVL	E30	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431053	571218	Tanca des Pou
TVL	E31	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4430874	571469	Tanca des Pou
TVL	E33	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4433104	570584	Pleta de sa Màniga
TVL	E34	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432900	570594	Terranoveta des Boeret
TVL	E35	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432990	570799	Tanca Gran , sa
TVL	E36	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4433018	570805	Tanca Gran, sa
TVL	E37	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4433133	570995	Pleta de na Cau
TVL	E38	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4433285	570899	Na Cau
TVL	E39	Torrevel·la d'en Lozano	Cisterna	4432982	570568	Màniga, sa
TVL	E39	Torrevel·la d'en Lozano	Bouer	4432982	570568	Màniga, sa
TVL	E40	Torrevel·la d'en Lozano	Pou	4433440	570474	Pou de Cala es Pous
TVL	E40	Torrevel·la d'en Lozano	Abeuradors	4433440	570474	Pou de Cala es Pous
TVL	E41	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431237	571209	Tanca des Ramer
TVL	E42	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431675	571304	Vermella d'Enmig
TVL	E43	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431707	571265	Vermella de Dalt
TVL	E44	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431811	571235	Vermella de Dalt
TVL	E45	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432207	571197	Camp des Cavalls
TVL	E46	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432385	571149	Pleta de ses Roques
TVL	E47	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432476	571254	Tanca de sa Barraca
TVL	E48	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432786	570847	Terranoveta d'Enmig
TVL	E49	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432768	570840	Terranoveta d'Enmig
TVL	E50	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432750	571000	Na Maleïda
TVL	E51	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432592	570960	Na Maleïda
TVL	E52	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431435	571012	Vinya, sa
TVL	E53	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431617	570784	Camp des Mardans de Dalt
TVL	E54	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431991	570788	Passatge, es
TVL	E55	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431974	570771	Passatge, es
TVL	E56	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432300	570664	Na Roseta de s'Aljub Nou
TVL	E57	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432317	570591	Na Roseta de s'Aljub Nou
TVL	E58	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432417	570600	Na Roseta de s'Aljub nou
TVL	E58	Torrevel·la d'en Lozano	Cisterna	4432417	570600	Na Roseta de s'Aljub nou
TVL	E58	Torrevel·la d'en Lozano	Menjadora/es	4432417	570600	Na Roseta de s'Aljub nou
TVL	E59	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432539	570476	Na Bona

http://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2019/77/1036001

TVL	E60	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432725	570616	Terranoveta de s'Aljub Nou
TVL	E61	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432641	570634	Terranoveta de s'Aljub Nou
TVL	E62	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432573	570665	Terranoveta de s'Aljub Nou
TVL	E63	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4432380	570744	Na Roseta de Dalt
TVL	E64	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432320	570739	Na Roseta de Dalt
TVL	E65	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432569	571134	Na Maleïda
TVL	E66	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4432345	570974	Mitjà d'en Bru des Pont
TVL	E67	Torrevel·la d'en Lozano	Pont de bestiar	4431929	570929	Na Roseta des Pont Nou
TVL	E68	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431852	571001	Na Roseta des Pont Nou
TVL	E69	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431822	571124	Veles, ses
TVL	E70	Torrevel·la d'en Lozano	Barraca de bestiar	4431570	571142	Vermella d'Enmig
TVL	E73	Torrevel·la d'en Lozano	Era	4431172	571013	
TVL	E73	Torrevel·la d'en Lozano	Caseta d'era	4431172	571013	
TVL	E74	Torrevel·la d'en Lozano	Bassa	4433400	570335	
TVL	E74	Torrevel·la d'en Lozano	Amagatall de caçador	4433400	570335	
TVL	E76	Torrevel·la d'en Lozano	Pas de Bestiar	4431258	570980	
TVL	E76	Torrevel·la d'en Lozano	Pedrera	4431258	570980	

B) ANNEX II: Delimitació del bé d'interès cultural amb categoria de lloc d'interès etnològic de la zona de Punta Nati (Veure annex adjunt)

Maó, 31 de maig de 2019

El secretari del Consell Executiu
Octavi Pons Castejón

